

ŽELEZAR

LETO IX.

Jesenice, 3. junija 1967

Poštnina plačana v gotovini

Številka 22

Še enkrat o plačilni sposobnosti železarne

V aprilu sem napisal članek s katerim sem imel tri namene. Prvič, da z izplačilom doseženih osebnih dohodkov v marcu t.l. na dan 15.4. vsem govoricam, da bomo izplačali 80 % osebne dohodke, dokažem, da to ni res. Drugič da pojasnim, da imamo lastni rezervni sklad in zakaj ga tudi lahko koristimo in tretjič, da za dosego boljše plačilne sposobnosti, moremo tudi v našem kolektivu sami mnogo narediti.

Proti moji volji in pričakovanju s tem člankom nisem dosegel cilja, ki sem si ga postavil. Saj se ob njega spodbikajo vsi tisti, ki so moj prvi namen članka — pojasniti »kaj so 80 % osebni dohodki, kdaj nastopajo, kdo jih prispeva? — razumeli tako, da so to naši doseženi osebni dohodki zmanjšani za 20 %. Priznam, da bi se lahko izrazil bolj preprosto. Enostavno bi lahko napisal: ker smo spravili skupaj toliko denarja, kolikor smo ga potrebovali za izplačilo osebnih dohodkov 15. 4., ni bilo potrebno iskati pri banki posebnega kredita. Če nam pa

to ne bi uspelo, bi lahko izplačali iz posebnih sredstev, ki bi nam jih dala banka samo 15.000 S din vsakemu članu kolektiva.

Tudi drugi moj namen pojasniti funkcijo in celotno višino našega rezervnega sklada — nisem popolnoma dosegel. Vendar ponavljam še enkrat, da kar sem napisal o rezervnem skladu še vedno drži — le-ta je podoben »železnemu obroku hrane«, ki ga ima vojak na fronti.

Tretji moj namen je bil — vplivati na vse, da bolj smotrno poslujemo z zalogami. To se pravi, da ne ko-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nova mazutna postaja na Javorniku

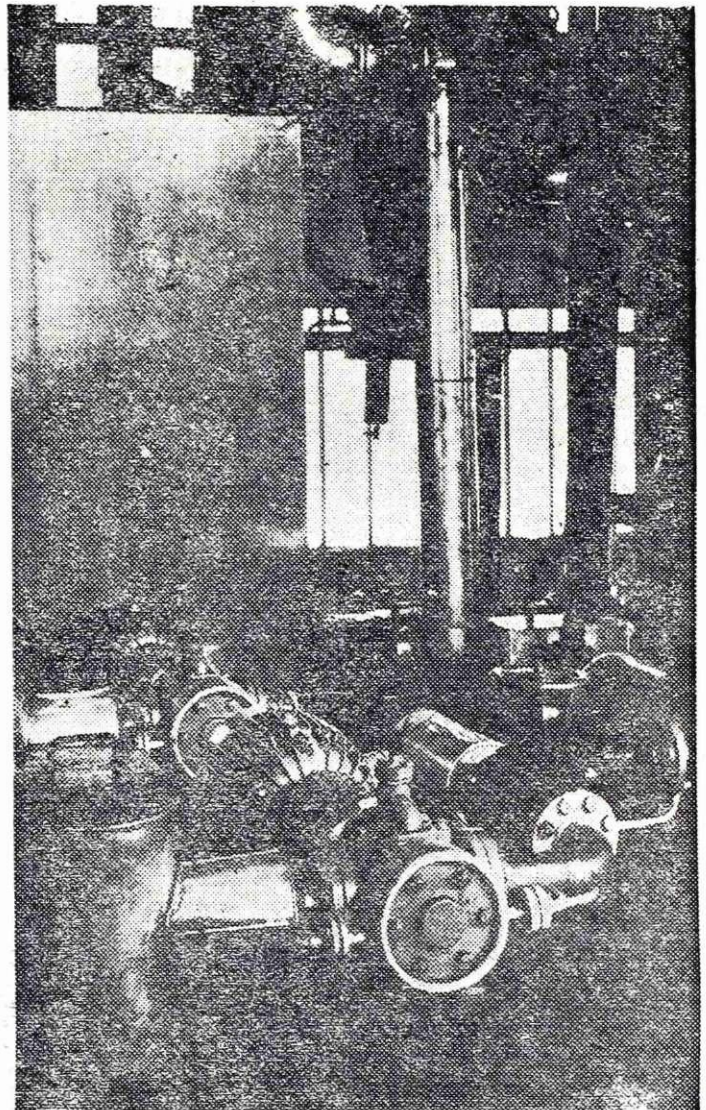
V maju je začela na Javorniku obratovati mazutna postaja, ki zaenkrat oskrbuje potisno peč v valjarni 2400 s tekočim gorivom. Prvi razgovori za izgradnjo mazutne postaje na Javorniku so bili že v januarju 1966. Takrat so začeli tudi z delom. Namen mazutne postaje je v tem, da postopno zamenja ogrevanje peči v valjarnah s tekočim gorivom namesto z generatorskim plinom. Prednost ogrevanja s tekočim gorivom je v tem, da je gorivo cenejše, večji pa je tudi izkoristek goriva in manj nevarnosti za morebitne eksplozije. Do pred kratkim so imeli v valjarni 2400 precej težav z ogrevanjem potisne peči. Težave so odpadle 15. maja, ko so na popoldanski izmeni začeli za ogrevanje potisne peči uporabljati mazut.

Projekt za novo mazutno postajo na Javorniku je izdelal tov. Bergant iz plinske in vodne energije, ki je tudi vodil celotno postopno montažo naprave, vključno z omrežjem. Načrti za omrežje so bili izdelani v tehničnem biroju. Pri montaži naprave so si prizadevali, da bi uporabili čim manj novih delov in čim več materiala, ki je bil vgrajen v stari mazutni postaji poleg martinarne (črpalke, ogrevalci, čistilci, zasuni) itd. Zaenkrat dobiva mazut le potisna peč v valjarni 2400. Predvideno je, da bodo ogrevali z mazutom

tudi peči na lahki progi v valjarnah profilov. Pri izgradnji mazutne postaje so sodelovali naši sodelavci

Martin Močnik, Slavko Cuden, Franc Golob iz plinske vodne energije in drugi.

- or

Mesto in vloga službe za varstvo pri delu

V prejšnji številki Železara sem kronološko prikazal najvažnejše spremembe v razvoju zakonodaje s področja varstva pri delu. Danes bom skušal osvetliti mesto in vlogo službe za varstvo pri delu, kot jo nakazuje novejša zakonodaja s tega področja.

Mesto in vloga službe za varstvo pri delu označujejo predvsem elementi nove zakonodaje:

- kriteriji za interno službo;
- prvokrat nakazuje konkretne naloge službe;
- služba postavlja na tako visoko specializiran strokovni nivo, da bo lahko suvereno obvladovala svoje področje dela in da bo varnost vedno in v pravem času vzpostavljena v priprave za delo ter v tehnološki proces.

Kriterij za ustanovitev posebne službe za varstvo pri delu je obstoj takih del v podjetjih, pri katerih so večje nevarnosti za poškodbe in obolenja. Pri nas obstaja posebna služba že od prvih povojnih let. V tem obdobju se je organizacijsko spreminjala in kadrovske izpopol-

njevala. Danes obstaja v okviru kadrovskega sektorja oddelček za varstvo pri delu, ki je usmerjen na tista področja dejavnosti, ki jih v 10. členu predpisuje republiški zakon o varstvu pri delu (kontrola nad poznavanjem in upoštevanjem predpisov ter pravilnim izvajanjem ukrepov za varstvo pri delu; proučevanje vzrokov poškodb in zdravstvenih okvar v zvezi z delom ter predlaganje ukrepov za njihovo odpravljanje; predlaganje organizacijskih in drugih ukrepov, ki zadevajo varstvo pri delu; sodelovanje pri pripravi dela, izdelavi načrtov za ureditve in preureditve delovnih prostorov, delovišč, delovnih priprav, naprav ter delovnih postopkov; sodelovanje pri izbiri delovnih priprav ter sredstev in opreme za osebno varnost; skrb za pravilno in pravočasno opravljanje periodičnih pregledov in raziskav po predpisih varstva pri delu). V to dejavnost je — poleg specifičnih dejavnosti iz zdravstvenega, sanitarnega in socialnega vidika, nudenja prve pomoči itd. — (Nadaljevanje na 2. strani)

Novemu upravnemu odboru želimo mnogo uspehov pri premagovanju sedanjih težav in problemov v kolektivu

Primopredajna seja UO

V torek, 30. t.m. je bila v zgornjih prostorih Kazine primopredajna seja upravnega odbora železarne. V prvem delu so člani poslušali poročilo dosedanjega predsednika upravnega odbora o delu UO v zadnji mandatni dobi. Za njim je poročal direktor železarne o stanju v železarni. Obema poročiloma je sledila zelo živahna razprava. Člani upravnega odbora so zelo kritično obravnavali stanje in probleme železarne. Že samo podatek, da je seja trajala šest ur in pol, kaže na to, da je bila seja izredno dinamična. V drugem delu se je bil izvoljen za novega predsednika upravnega odbora FRANC MEDJA iz uprave osnovnih sredstev, za podpredsednika pa FRANC KOBENTAR s transporta. V naši prihodnji številki bomo posredovali povzetke iz obeh poročil.

Aktivno udejstvovanje v prostem času

Čeprav so naše misli vsak dan bolj zaposlene s problemi proizvodnje, kvalitete, tržišča, prodaje idr., ne moremo in ne smemo mimo vprašanj, ki sodijo v drugi plan, vendar so tesno in organsko povezana z navedenimi problemi. K vprašanju, ki ga samo navidezno uvrščam v drugi plan, sodi koriščenje prostega časa ali kot običajno pravimo duhovna in telesna rekreacija. Le-ta ima nalogo, da z različnimi sredstvi in lahki oblikami aktivnosti iz področja telesne kulture, družbeno zabavne in kulturno umetniške dejavnosti zagotavlja aktiven in koristen odmor, osvežitev in zabavo. Temu pravimo aktiven odmor, ker naj vpliva na zdravstveno stanje, na dviganje splošne telesne in delovne kondicije, na izboljševanje telesnih sposobnosti, prav tako pa tudi na psihično stanje in počutje.

Ko govorimo o rekreaciji zaposlenih oseb, imamo običajno v mislih rekreacijo v okviru delovnega časa, v prostem času dopoldne ali popoldne, v nedeljah ali v okviru letnega dopusta. Razumljivo, da se temu primerno morajo tudi organizirati ustrezne oblike aktivnega udejstvovanja. Razen tega pa naj bi bile oblike prilagojene tudi interesom, starostnim stopnjam in posebnim zahtevam delovnih mest.

Neka ameriška tovarna z večjim številom delavstva je z ustreznimi službami (zdravstvena, socialna, psihol. rekreac. in druge službe) izvedla svojevrsten eksperiment. Leto dni je izplačevala vsem svojim delavcem po eno naduro z namenom, da delavci v tem času opravijo izlet na bližnji hrib, kjer so imeli tudi svojo kontrolo. Enoletno zasledovanje je dalo presenetljive rezultate. Zmanjšalo se je število bolezenskih odsotnosti in sploh bolezni, izboljšala se je proizvodnja in proizvodnost ter splošno počutje in odnosi v kolektivu.

Tudi pri nas vprašanje aktivnega koriščenja prostega časa zavzema včasih večje, včasih manjše razsežnosti. Vse v največji meri zavisi od nekaterih manjših skupin ljudi, ki propagirajo in oblikujejo aktivno koriščenje prostega časa članov našega delovnega kolektiva. Še vedno pa ni miselnost o nujni, organski povezanosti duhovne in telesne rekreacije s proizvodnjo in proizvodnostjo prodrla v samoupravne organe. Čeprav ob tem ne moremo mimo podatka, ki je le ocena, da železarna daje vključno z regresi za plačane vožnje v okviru dopustov, za dejavnosti, ki služijo aktivnemu koriščenju prostega časa, v denarju ali v obliki dopustov okrog 400 milijonov S din letno. Vprašanje je le, ali ta vložena investicija daje tiste rezultate, ki jih smotri aktivnega koriščenja prostega časa zasledujejo. Nedvomno bi bolj organizirana, preštudirana in smotrna dejavnost lahko dajala mnogo boljše rezultate.

Pri nas o celostnem zasledovanju smotrov rekreacije ne moremo govoriti. Doslej smo izdatno denarno podpirali, ne pa dovolj organizirali rekreacijo v okviru letnega dopusta in neke vrste tekmovalno rekreacijo. Le-ta mora biti, ker običajno tudi motivira, vendar zajema le majhen del predvsem naših mlajših sodelavcev in je preveč kampanjska. O rednih, organiziranih prizadevanjih za organizirano koriščenje prostega časa med tednom ali v nedeljah, da med delovnim časom samo omenjam, ne moremo govoriti. Se manj pa lahko govorimo o celostnem zasledovanju aktivnega udejstvovanja, mislim tu predvsem tudi na duhovno rekreacijo, ki jo le bolj simbolično, občasno denarno podpiramo, medtem ko v naš. miselnosti še nima enakovrednega položaja.

V železarni je po statutu to temeljna naloga kadrovskega sektorja, ki bi s svojimi strokovnimi sodelavci moral problem aktivnega koriščenja prostega časa dovolj celostno in strokovno reprezentirati samoupravnemu organu, se za to zavzemati in prek raznih organizacij in društev to tudi uresničevati.

Po statutu kadrovskega sektorja »Organizira, vodi in nadzira zdravstveno in socialno varstvo zaposlenih, ... skrbi za urejanje in izboljševanje pogojev dela, koriščenje prostega časa, ... s stalnimi in občasnimi poročili seznanja samoupravne organe s kadrovskimi problematiko in predlaga ustrezne ukrepe.«

POJEM ZDRAVJA, statut svetovne zdravstvene organizacije definira kot »STANJE POPOLNEGA FIZIČNEGA, MENTALNEGA IN DRUŽBENEGA DOBREGA POČUTJA, A NE PREPROSTO KOT ODSOTNOST BOLEZNI IN SLABOSTI.« To naj bi bil tudi moto naših prizadevanj na področju duhovne in telesne rekreacije.

Joža Varl

Mesto in vloga službe ...

(Nadaljevanje s 1. strani)
usmerjen tudi drugi oddelek v kadrovskem sektorju — oddelek za zdravstveno in socialno varstvo.

Prvi problem, ki izvira iz trenutnega stanja v železarni, je obstoj dveh oddelkov, katerih dejavnost je najtesneje prepletena. Zaradi tega je tudi nemogoča zadovoljiva razmejitev pristojnosti, iz česar izvira več ovir za učinkovitejše delo. 11. člen republiškega zakona o varstvu pri delu določa, da (delovna) »organizacija uredi s splošnim aktom za organizacijo in delo službe za varstvo pri delu oziroma tistih, ki opravljajo to službo« in »delo mora biti organizirano tako, da je mogoče urejati in izvajati varstvo pri delu z uporabo sodobnih tehničnih, zdravstvenih, socialnih in drugih ukrepov za preprečevanje in odvratanje vzrokov poškodb in zdravstvenih okvar v zvezi z delom«. 12. člen tega zakona pa določa: »V splošnem aktu mora organizacija pri opisu delovnih mest oziroma del določiti naloge v zvezi z varstvom pri delu. Pri opisu delovnih mest z odgovornostjo za varno delo drugih pa mora določiti tudi vsebino odgovornosti«.

Vse to pomeni, da oba oddelka opravljata dejavnost varstva pri delu, ki je specifična, strokovno zahtevna in nadvse odgovorna, na kar kaže tudi zahtevana strokovna izobrazba po 14. členu republiškega zakona. Če upoštevamo še spremenjeno vlogo inšpekcije dela (ta po novi zakonodaji kontrolira kaj služba za varstvo dela, kako je organizirana, kaj je ukrenila in kakšen učinek so imeli vsi njeni ukrepi, kako se v podjetju analizirajo poškodbe, kaj je podjetje na osnovi takih analiz ukrenilo, in intervenira, če so ugotovljene pomanjkljivosti tehnične narave ali če varstvena vzgoja ni taka, kot jo zakoni predpisujejo), se pokaže vsa razsežnost enotne dejavnosti varstva pri delu. Že iz teh mojih navedb izhaja, da moramo v železarni odpraviti organizacijsko zamegljenost in včasih tudi dvotirnost, kar izhaja iz obstoja dveh oddelkov. Zato bi bilo prav, da se to popravi z določitvijo novega pravilnika o varstvu pri delu.

Drug problem, ki je v tesni zvezi s prvim, je mesto službe za varstvo pri delu v organizacijski strukturi podjetja. Temeljni in republiški zakon tega ne predpisujeta. Zato v podjetjih obstajajo različne organizacijske oblike. Pri nas sta trenutno oba prej omenjena oddelka v okviru kadrovskega sektorja. Vendar se v vsakdanjem delu vse bolj uveljavlja spoznanje, da taka rešitev ni ustrezna, posebno ne zaradi novih nalog podjetja, ki jih nakazuje nova zakonodaja. Naj navedem le nekaj dejstev.

— Temeljni zakon o rudarstvu, ki je izšel leto dni kasneje kot Temeljni zakon o varstvu pri delu, v 94. členu zahteva, da je vodja službe za varstvo pri delu odgovoren neposredno direktorju podjetja. Zakonodajalec je brez dvoma prišel do takega spoznanja po tragičnih izkušnjah (kakanjska katastrofa!), zaradi katerih je bil tudi zakon v kratkem času sprejet. Na zadnji seji upravnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn so ravno predstavniki naše železarne dali pobudo, da se za poostreje delovne discipline sprejme podoben zakon oziroma uredba tudi za obrate črne metalurgije. Verjetno ta akcija ni bila usmerjena le na uzakonitev ostrejših sankcij (mandatne kazni), temveč tudi na večjo učinkovitost službe za varstvo pri delu.

— Drugo dejstvo je sklep ene prejšnjih sej UO Združenja, ki obvezuje vse železarne na enotno organizacijsko postavitev službe — direkt-

na odgovornost direktorju podjetja. Večina železarn je ta sklep tudi uresničila.

— Tudi izkušnje republiških inšpektorjev dela, ki so jih prikazali na zadnjem posvetovanju, govorijo, naj bo orientacija v organizaciji službe prav zakon o rudarstvu. In ne nazadnje, tudi izkušnje v naši železarni govorijo, da je učinkovitost varstva pri delu paralizirana prav zaradi neustreznega mesta in položaja naše službe. Eno od potrditev tega dejstva so prav gotovo izredno slabi pokazatelji o številu poškodb in izgubljenih dnevih zaradi bolovanj.

Prav bi bilo, da komisija pri DS železarne, ki bo dokončno oblikovala predlog pravilnika o varstvu pri delu, te probleme upošteva. Prav tako naj odgovorne vodilne osebe tudi v tem primeru upoštevajo, da brez pristojnosti ni učinkovitega dela in tudi ne — odgovornosti.

inž. Peter Polak

O plačilni sposobnosti ...

(Nadaljevanje s 1. strani)
pičimo preveč zalog raznega materiala in naredimo vse potrebno, da bi skrajšali dobo trajanja celotnega toka naše proizvodnje in tako sprostili obratna sredstva, ki so zelo visoko vezana v naših polizdelkih. V ta osnovni problem mojega članka in pa v obratna sredstva, ki jih večkrat obrati uporabljajo za izvenplanske stroške — smo pač obrnili nekaj pozornosti — vendar ne z isto vneto, kakor v oni del, ki obravnava izplačila osebnih dohodkov, pa čeprav bi rešitev teh problemov še kako vplivala na osebne dohodke. Ko sem pisal omenjeni članek, sem dobro poznal obračun našega celotnega dohodka za I. četrtletje. To obračun je bil dober ter v lepem skladu s celotnim letnim finančnim načrtom in celo ohrabrujoč. Kako ne — saj smo bili za 0,3 odstotka pod planom in saj smo v marcu, ki spada še pod zimsko mesec dosegli prodajo v višini S din 6.025 milijonov. Zato o samem obračunu dohodka v I. četrtletju t. l., niti ne o neto produktu, še manj o doseženih osebnih dohodkih in skladih podjetja — sploh nisem pisal, ker so o tem pisali drugi. Pisal sem le o dušičnem stanju naše plačilne sposobnosti in pa kako bi se tega jeklenega prijema najhitreje rešili ter s tem preprečili hude posledice in pa, da se nevarnosti izplačila 80 % osebnih dohodkov zaenkrat še ni treba bati. Če bi še napisal, da ti znašajo le mesečno S din 15 tisoč bi bilo to bolj jasno.

To, kar se nam je pripetilo v aprilu t. l., da smo kar za

celo milijardo S din dosegli manj prodaje kakor v mrzlem marcu in posledice, ki so zaradi tega nastopile ter ukrepi, ki so morali biti hitro narejeni, vse to je samo dodatna in preje še neznaná težava, ki nas je doletela. Medtem, ko boj za izboljšanje plačilne sposobnosti še traja, nevarnost, da bi se nekoč pripetilo, da ne bo pravočasno gotovine za izplačilo osebnih dohodkov še ni odstranjena. Zato se zavedajmo vsi, da eno je »plačilna sposobnost« podjetja, popolnoma nekaj drugega pa je »rentabilno poslovanje«, da je hudo če te tepe ena nadloga, še huje pa je če te obe. Nisem pristaš samozadovoljstva — niti ne malodušja, vedno sem za borbo na vseh področjih dela in za iskanje najboljše rešitve iz težav, ki jih nikoli ne bo zmanjkalo. Eno kot drugo nadlogo moramo premestiti in z našim dobrim delom nam bo to uspelo. Verjetno bomo uspeli preje rentabilno poslovati, kot pa rešiti se hromeče slabe plačilne sposobnosti. Dosedanje težave pa nas bodo marsikaj naučile, da bomo bolj pripravljeni na uspešno konkurenco domačih in tujih proizvajalcev železa in prav posebno plemenitih jekel.

Morda ne bi bilo slabo, če bi naši sodelavci na uredništvo Železarja pošljali pisna vprašanja o vseh perečih vprašanjih, ki jih je potrebno bolje pojasniti in na katere naši delovni ljudje sami vedno ne morejo najti pravega odgovora. Za naše področje dela sem vedno pripravljen vsakomur odgovoriti.

Stanko Ravnik

Tehnična kontrola pomeni kvaliteto

V današnji številki začenjamo z novo mesečno rubriko, ki jo bomo imenovali NAŠA ČRNA TABLA. Naslov je sicer izposojen, vendar še najbolj ustreza vsebini rubrike. Glede na naraščajoče število eksternih in internih reklamacij naših proizvodov, je namen rubrike javno obravnavati najpogostnejše kvalitetne napake in obrate oz. delovne enote, ki imajo največ reklamacij. Razen tega pa bodo neposredni proizvajalci iz te rubrike razbrali vzroke in krivce kvalitetnih napak, ki običajno ostanejo na zapisniku kvalitetnih konferenc na obratovodstvih. Namen je torej: ZMANJSEVANJE REKLAMACIJ S POVEČANO ODGOVORNOSTJO IN KONTROLO OBRATOVOĐSTEV TER VSEH PROIZVAJALCEV IN ADMINISTRACIJE.

Da bi bili v ocenah in zaključkih kar najbolj objektivni, smo se obrnili za informacije in podatke na obratovodstvo tehnične kontrole. Iz razgovora z inž. Novakom in inž. Zaletlom povzemamo današnje misli.

Problem reklamacij postaja toliko bolj pereč, ker je to naš življenjski problem in ker reklamacije stalno naraščajo. V prvem četrtletju 1966 smo imeli 68 zunanjih reklamacij, od tega 38 ali 55,8% upravičenih, 12 neupravičenih

kontrole. Nasprotno, čim večje bodo kvalitetne zahteve in to smo tudi proklamirali v našem razvojnem programu, tem večja bo morala biti kontrola. Proizvajalci bi morali sami stremeti za čim večjo in popolnejšo tehnično kontrolo, kajti reklamacije, kot posledice neustrezne kvalitete, najbolj prizadenejo njega, njegov osebni dohodek. Tako pa zaradi zastarele miselnosti odklanjajo tehnično kontrolo in so nerazpoloženi do nje.

vzrok, da na kvalitetnih konferencah, ki so za valjarne vsak teden, za predelovalne obrate pa vsakih 14 dni, obratovodje največkrat kot advokati odvrtačajo krivdo od svojih obratov. Na teh konferencah, na katerih so navzoči obratovodje, poleg predstavnikov OTK, razpravljajo o reklamacijah, vzrokih in povzročiteljih. Pišejo se zapisniki in sprejemajo zaključki, kako z reklamiranim materialom postopati. Največkrat je najtežje najti povzročitelja oz. krivca. Ponavadi iz navedenih vzrokov ni nihče kriv! Čeravno je napaka jasna, očitna, obratovodje pogosto najdejo izgovor in opravičilo za svoj obrat ali delovno mesto. Trajna in točna evidenca reklamacij nam za prvo četrtletje letošnjega leta pokaže, da po notranjih reklamacijah za to obdobje sodijo na NAŠO ČRNO TABLO:

HVŽ	23 reklamacij (14 kvalit., 9 zamešnjav)
VALJARNA BELA	14 reklamacij (10 kvalit., 4 zamešnjav)
MARTINARNA	12 reklamacij (12 kvalit., 0 zamešnjav)
JAVORNIK 1300	11 reklamacij (7 kvalit., 4 zamešnjav)
VALJARNA PROF.	10 reklamacij (5 kvalit., 5 zamešnjav)

(Ostali obrati so izpod deset reklamacij)

Pri zunanjih reklamacijah pa za to obdobje po evidenci tehnične kontrole uvrščamo na NAŠO ČRNO TABLO:

JEKLOVLEK	s 25 utemeljenimi reklamacijami
VALJARNE 2400 in 1300	s 15 utemeljenimi reklamacijami
ZICARNA	s 14 utemeljenimi reklamacijami
HLADNA VALJARNA	s 11 utemeljenimi reklamacijami

(Ostali obrati so izpod desetih opravičenih reklamacij.)

Najpogostnejše karakterne napake zunanjsih reklamacij v tem obdobju prav tako sodijo na NAŠO ČRNO TABLO:

NEUSTREZNE MEHANSKE LASTNOSTI (43,6 %)

NAPAKE PREDDELAVE (14,4 %)

NAPAKE ADMINISTRACIJE (7,7 %)

(napake centralne priprave dela, napačno izstavljeno naročilo, napake prodaje, propust OTK idr.)

NEUSTREZNE DIMENZIJE (7,1 %)

ZAMESNJAVE (3,7 %)

Manjši obseg zavzemajo: lisavost, nečistoča, lunke, zaljubljenost, slaba površina.

Naša črna tabla je resnično le naša. Želimo, da bi bila ob mesecu manj popisana in da bi bile številke iz meseca v mesec manjše. Prek te rubrike želimo doseči tudi to, da bi vsi naši sodelavci doumeli upravičenost in nujnost

tehnične kontrole v borbi za kvaliteto. Z našo novo rubriko želimo tudi več polemike po vprašanju kvalitete. Z velikim veseljem pa bomo tudi med mesecem objavljali vse pozitivne spremembe in z zadovoljstvom korigirali NAŠO ČRNO TABLO.

Jova

Naša črna tabla

in 18 informativnih (brez materialnih posledic). To je predstavljalo 0,37 % vrednosti prodanega materiala. Letos pa v prvem četrtletju že beležimo 132 zunanjsih reklamacij, od tega 91 ali 68,9% upravičenih, 24 neupravičenih in 17 informativnih. Reklamiran material pomeni 0,71 % vrednosti prodane proizvodnje. V odnosu na isto obdobje v lanskem letu to predstavlja 100 % povečanje.

Na to povečanje reklamacij nedvomno vplivajo poleg naših lastnih, največkrat subjektivno pogojenih napak in vzrokov tudi povečane zahteve kupcev, vedno višji tehnični nivo predelovalne industrije in končno tudi liberalizacija uvoza. Gospodarska reforma, ki v bistvu pomeni prevrednotenje vrednot, je na vseh področjih zaostala in podvojila kontrolo. Kajti višjo kvaliteto ne zagotavljajo novi agregati in postrojenja, ampak čim večja medfazna kontrola. Le-to pa lahko zagotovijo le obratovodstva in proizvajalci sami v tesnem sodelovanju z OTK in njegovimi sodelavci. Povsem zgrešeno je mnenje, da OTK kontrolira ljudi, to je domena obratovodstev. OTK kontrolira proizvode in bi morala vedno bolj prehajati na prevzemne kontrole, medfazne kontrole pa bi morala prevzemati obratovodstva, razen tam, kjer zaradi tehničnih zahtev to ni mogoče. To pa pomeni tudi borbo proti zastareli miselnosti o tehnični kontroli, češ »da bomo šele takrat dobro delali, ko ne bo OTK in tehnične

Določene kvalitetne premike v delovnih enotah predstavlja v tem pogledu več kot 200 odstotno povečanje notranjih reklamacij. To je reklamacij med obrati. V prvem četrtletju 1966 je bilo le-teh 30, od tega 30,5% na račun zamešnjav (zamenjava kvalitete). V istem obdobju letošnjega leta pa je zabeleženih že 95 notranjih reklamacij, od tega 32 % registriranih zamešnjav. To je nedvomno pozitivna ugotovitev, kajti z naraščanjem notranjih reklamacij se morejo zmanjševati zunanje.

Kvalitetne napake oziroma reklamacije razvrščamo v dve kategoriji. V prvo sodijo tako imenovane skrite napake (nečistoča v jeklu, notranje razpoke, sekundarni lunke, podpovršinska mehurovitost idr.), ki jih običajno slučajno ugotovljamo pri predelavi in ki ne predstavljajo takšnega problema, čeprav tudi tega ne smemo zamenjati. Mnogo bolj problematične pa so napake, ki nam jih že odkriva samo oko in ki so največkrat subjektivnega značaja. Med te sodijo: napačne dimenzije, zamenjava kvalitete, nečistoča in oksidirana površina, napačne deklaracije idr. Ravno proti tem napakam bi morala biti usmerjena vsa naša prizadevanja. Tu pa nastopijo največje težave. Ves reklamiran material, za katerega se ugotovi, da nosi krivdo DE, se mesečno zbere in odšteje od proizvodnje DE (včasih tudi za nekaj mesecev nazaj) in razumljivo to vpliva na dohodek DE. To pa je tudi

Obisk pri našem kupcu

Na zahtevo podjetja »KORDUN« Karlovac smo obiskali njihovo podjetje v Karlovcu. Ugotovili smo, da so pritožbe, ki jih pošilja ta naročnik, pa tudi drugi, opravičene. Našteli bi glavne pripombe naročnika:

— zaostajamo z naročili za 40 ton;

— 11 ton pločevine je pod mero in je ni mogoče uporabiti za naročene žage. Potrebno je iste brusiti, za kar pa zahtevajo 30 % popusta, ali pa moramo prevzeti pločevino nazaj v prevallanje;

— med kvaliteto OL 2 spec. je nekaj plošč nerjaveče pločevine;

— nekatere žage se ne dajo kaliti;

— nekaj pločevin je dvoplastnih in so izdelane žage defektne, posamezni komadi se lomijo;

— ovalni profili po dimenziji ne ustrezajo popolnoma.

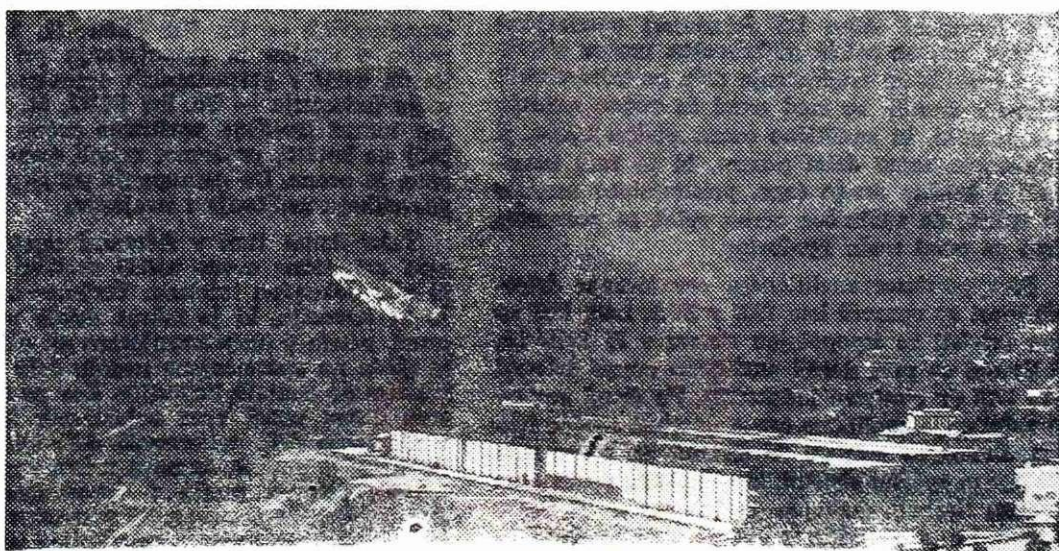
Res je, da teh napak ni veliko, vendar delajo kupcu precejšnje težave, ker kvaliteta njihovih proizvodov ni popolnoma zagotovljena. Poseben problem je terminsko izpolnjevanje dobav, ker je kupec zaradi pomanjkanja kreditov bistveno zmanjšal svoje zaloge.

Del težav zaradi zakasnelih rokov je v šaržah, ki niso

ustrezale in so bile odlite v elektro jeklarni, del težav pa je nastalo zaradi uvaljane šlake v valjarni tanke pločevine. Vendar nas to ne opravičuje, kajti kupec bo prisiljen, če ne bomo izpolnjevali svojih obvez v rokih in kvaliteti, material uvažati.

Ta kratka ugotovitev naj bi bila opomin ne samo kolektivu elektro jeklarne in valjarni tanke pločevine, pač pa tudi vsem ostalim, saj vsak obisk pri naših kupcih kaže podobne napake, ki so pogosto subjektivnega izvora.

B. Homovec

Novi obrati na Bell, kamor so uprte oči vseh nas in vseh naših občanov

Kratke vesti iz železarne

PRVE SEJE DELAVSKIH SVETOV PO VOLITVAH

V elektro jeklarni, valjarni 2400, v valjarni profilov ter na raziskovalnem oddelku so že imeli prve seje po volitvah. Na sejah so izvolili predsednike delavskih svetov ter z novimi člani izpopolnili komisije pri DS. V ostalih delovnih enotah bodo imeli konstituantne seje v prihodnjih dneh.

JEKLO IZ OSTRUŽKOV

Na ASEA električni peči so 23. in 24. maja vili pet šarž. Uporabili so ostružke in s tem v precejšnji meri vplivali na ceno jekla. Poizkusno bodo iz tega jekla izdelali nekaj žičnikov, betonskega železa in črne pločevine.

VLOŽEK ZA VALJARNO 1300 JE PRIPRAVLJEN

Pred kratkim smo poročali, da je valjarna trakov na Beli dobila naročilo, da za potrebe valjarne 1300 izvalja okrog 300 ton trakov. Trakove so že izvaljali in čakajo v adjustaži, da jih bodo razrezali. Delo se je nekoliko zavleklo, ker morajo najprej pripraviti material, namenjen za prodajo.

NAŠA PLOČEVINA ZA HIDROELEKTRARNO DJERDAP

METALNA Maribor potrebuje pri izgradnji hidroelektrarne Djerdap večjo količino pločevine. Naročilo v višini 48 ton nerjaveče pločevine so poslali valjarni 2400, ki je doslej izvaljala že 32 ton naročene pločevine. Pločevino bo treba še toplotno obdelati.

PLAVŽ ŠTEV. II ŽE DOTRAJAN

Plavž II je brez daljših prekinitev obratoval polna štiri leta in dva meseca. Remont peči je bil planiran

še za prihodnje leto, vendar vse kaže, da ne bo uspelo podaljšati življenjske dobe peči do prihodnjega leta in bo treba remont izvesti še letos. Uvožena opeka bo pripravljena v juniju, vse ostalo, kar bodo potrebovali pri remontu, pa je že pripravljeno.

-or

INDIJSKA RUDA JE NA POTI

Za žilavljenje uporabljamo 65% (Fe) indijsko rudo. Zaloga doslej prispele rude gre h kraju in pričakujemo novo pošiljko. Ladja, ki nosi za nas 5700 ton te rude, je iz Indije odplula 18. maja in pričakujemo, da bo sredi junija pri nas.

B.

IZVOLILI SO PREDSEDNIKA IN ČLANE KOMISIJE ZDRUŽENEGA DS

Prejšnji petek sta imela prvo sejo novoizvoljena delavska sveta obratov promet in transport. Ker sta se s 1. junijem oba obrata združila pod enotnim imenom transportna služba, bo obstajal le en delavski svet. Na tem skupnem združitvenem zasedanju so izvolili za predsednika DS DE tov. Franca Laha, mehanika v kurilnici. Poleg tega so izbrali še člane vseh komisij

PRISPELA STA ŠE ZADNJA LIVNA VAGONA

Prejšnji petek sta bila v tovarni vagonov »Boris Kidrič« v Mariboru prevzeta še zadnja dva livna vagona. Prispela sta v nedeljo in jih delavci vozovne delavnice ter jeklarne pripravljajo za obzidavo. Tako je vseh vagonov za vlivanje sedaj na razpolago 42. Prvih 21 z nosilnostjo 80 ton so izdelali v Kraljevu, enega 100-tonskega v naši vozovni delavnici, ostalih 20 pa v Mariboru.

B.

Železarski globus

ITALIJA — Italija je edina izmed zahodnoevropskih držav, članic evropske gospodarske skupnosti, ki ima nahajališča manganove rude. Ruda ima nekaj več kot 20% mangana in jo kljub konkurenci iz prekomorskih nahajališč lahko dobro prodaja. Ruda v ostale države gospodarske skupnosti.

SOVJETSKA ZVEZA. V bližini Bjelgoroda, ki se nahaja med Harkovom in Kurskom so odkrili sovjetski geologi novo bogato nahajališče železove rude. Skupne zaloge tega nahajališča cenijo na 1,5 do 2,0 milijarde ton, medtem ko se giblje vrednost železa v rudi okoli 60%.

ZAHODNA NEMCIJA. Tudi pri proizvodnji zahodno-nemških livarn je bilo v letu 1966 čutili določeno nazadovanje v splošni gospodarski konjunkturi. Tako so proizvedle vse livarne v tej državi v letu 1966 3,3 milijona ton sive litine, kar je za 500.000 ton manj kot v letu 1965. Tudi proizvodnja jekla litine je bila z 298.000 tonami za 40.000 ton nižja kot v letu 1965.

ZDA. V železarni Kaiser Steel Corp. so zgradili novo napravo za pocinkanje 1575 milimetrov širokih trakov. To je prva pocinkovalnica na svetu, ki združuje skupaj napravo za predgrevanje in kontinuirano pocinkanje. Njena letna proizvodna zmogljivost je 120.000 ton pocinkanih trakov.

Delavski svet je sprejel sklep

Ko smo ponovno pričeli kritično gledati na naš sistem delitve osebnih dohodkov in ko smo naredili že prve korake za izpopolnitev tega sistema, smo imeli pred očmi vprašanje, kako čimbolje uresničiti načelo vsakemu po njegovem delu.

Eden prvih ukrepov delavskega sveta železarne glede tega je sklep (12. seja z dne 14. in 15. aprila 1967), da morata kadrovske sektor in sektor za ekonomiko v 15 dneh predložiti program revizije analitične ocene delovnih mest. Čeprav je bila že prej ob raznih priložnostih in sedaj ponovno (glej prej omenjeni sklep DS železarne) poudarjena nujnost, naj se izdela maksimalna možna objektivna metoda za vrednotenje dela na posameznih delovnih mestih, se med nami še vedno najdejo posamezniki, ki analitično oceno podcenjujejo, ji pripisujejo samo delni pomen, bi jo radi zamenjali s kakšno drugo (npr. primerjalno) metodo ali trdijo, da analitična ocena sploh ni potrebna. Zato za uvod malo zgodovine.

Prve poizkuse analitičnega ocenjevanja delovnih mest so opravili leta 1909 v ZDA. Leta 1925 so tam izdelali že izpopolnjen sistem s 25 kriteriji. V Evropi so prvi uvedli analitično oceno Švicarji leta 1918 (v obutveni industriji). Po drugi svetovni vojni se je analitična ocena posebno močno razvila. Danes so izdelani že sistemi za posamezne panoge in splošni sistemi, ki veljajo za posamezne države. Najbolj razširjen je Stevens — Eulerjev sistem, ki ga uporabljajo skoraj v 50 deželah. Leta 1950 je bila v Ženevi konferenca mednarodnega komiteja za znanstveno organizacijo dela (CIOS),

katere se je udeležilo 67 strokovnjakov iz 13 držav. Na tej konferenci so sprejeli tako imenovano »Ženevsko shemo«, ki vsebuje štiri znane zahteve analitične ocene:

- A — znanje in sposobnost
- B — odgovornost
- C — napor
- D — delovni pogoji

Pri nas je leta 1947 prvi uvedel analitično oceno kombinat Borovo. Dala je zelo dobre rezultate. Leta 1955 najdemo prilagojen Stevens — Eulerjev sistem v jugoslovanskih železarnah. V letih 1957 in 1958 smo po obsežnih pripravah v industriji obvezno naredili analitično oceno po enotnem takomim zvanem jugoslovanskem sistemu (glej: Odlok o analitični oceni delovnih mest v gospodarskih organizacijah — Ur. list FLRJ, št. 53/56 in Odredba o analizi in stopnjevanju pri cenzitvi delovnih mest v gospodarskih organizacijah s področja industrije — Ur. list FLRJ, št. 31/57). Vendar takrat izvedene analitične ocene veliko podjetij ne koristi, predvsem zaradi nezaupanja v sistem te ocene. Do nezaupanja pa je prišlo zaradi prevelikega maličenja v izvajanju.

Tako danes tudi v železarni ugotavljamo, da smo analitično oceno začeli maličiti, še preden je bila dokončno izdelana. Verjetno bi bilo prav, če bi komisija, ki je takrat delala na analitični oceni, ostala v nespremenjenem ali ožjem sestavu in glede na spremenjene pogoje dela vnašala korekture po enotnih kriterijih. Ker pa se je razšla, smo danes ostali brez objektivnih kriterijev za vrednotenje dela posameznih delovnih mest. Uveljavljena je praksa, da nova delovna mesta ali obstoječa delovna mesta v spremenjenih pogojih dela vrednotijo posamezniki v strokovnih službah, po subjektivnih ocenah, z različnimi primerjavami itd., kar vse je v nasprotju s težnjami pozitivne zakonodaje s področja delovnih razmerij.

V svetu je danes analitična ocena najbolj uporabljena metoda vrednotenja dela (tako ugotavlja Technische Rundschau, Europäische Industrie und Handels Zeitung, Bern 5/56). Upravičenost trditve, da je analitična ocena delovnih mest najbolj objektivnejša, najbolj precizna in najuspešnejša metoda vrednotenja dela, podpirajo naslednje prednosti:

— najbolj uresničuje načelo nagrajevanja po delu oziroma oba principa pravičnosti — za enako delo enak delež v osebnem dohodku in različen delež v osebnem dohodku za očitne razlike zahtevanega znanja in sposobnosti ter delovnih pogojev;

— večina ljudi si najhitreje ustvari prepričanje o pravičnem nagrajevanju;

— hitro in natančno lahko pojasni razlike med delovnimi mesti, s čimer se lahko izčrpajo vse možnosti dokazovanja;

— omogoča hitro in konstruktivno reševanje vseh spornih vprašanj, zlasti pritožb;

— odkriva nepravilnosti v strukturi delovnih mest in omogoča njihovo logično rangiranje.

Poleg navedenih prednosti nam ugotovitve analitične ocene omogočajo tudi smotrnejši sprejem, izbiro in razporeditev novozaposlenih ter pravičnejšo izbiro kadrov za napredovanje.

Seveda analitične ocene ne moremo smatrati za univerzalno zdravilo, ker ima tudi nekatere slabosti. Ljudem je včasih premalo razumljiva. Objektivnost ji dajejo le eksaktne definicije za določanje stopenj in njihovo razmejitev ter objektivnost ocenjevalcev. Zato je potrebno v programu predvideti tudi delovne skupine za opise delovnih mest, za analizo delovnih mest ter za izbiro in vrednotenje zahtev.

Inž. Peter Polak

Pogovori o samoupravljanju

OBLIKE PRENEHANJA DELA

Kot smo omenili že v prejšnjih razpravah po glavlja »Pogovori o samoupravljanju«, je nov pravilnik o delovnih razmerjih železarne, ki je začel veljati 30. aprila letos na osnovi Temelnjega zakona o delovnih razmerjih prinesel tudi na področju prenehanja dela oziroma prenehanja delovnih razmerij bistveno nove določbe. Prav v zvezi s tem, bi vas rad opozoril na tiste določbe, ki bistveno spreminjajo tako vsebino kot oblike in postopke prenehanja dela.

Ker namreč ne gre več za prenehanje delovnega razmerja, ki je bilo sklenjeno med delavcem in delovno organizacijo oziroma, ki je nastalo na podlagi delovne pogodbe, pač pa za prenehanje dela, ki je nastalo na podlagi vstopa delavca v delovno organizacijo, je bilo potrebno tudi za prenehanje dela določiti ustreznejšo obliko in vsebino oziroma postopek, ki ustreza novemu pojmovanju medsebojnih delovnih razmerij. Z ozirom na vsebinsko nov pojem prenehanja dela, je pravilnik o delovnih razmerjih železarne v skladu s Temelnjnim zakonom o delovnih razmerjih predvidel nove načine in oblike prenehanja dela, in sicer:

1. po volji delavca oziroma z delavčevu privolitvijo;
2. brez privolitve delavca oziroma proti njegovi volji v primerih:
 - a) odprave delovnega mesta,
 - b) trajnejšega zmanjšanja obsega dela oziroma poslovanja,
 - c) delavčeve delovne nesposobnosti;
3. dopolnitev pokojninske dobe štiridesetih let (delavec) oziroma petintrideset let delavka;
4. odprava oziroma prenehanje delovne organizacije;
5. neodvisno od volje delavca in delovne skupnosti v primerih:
 - a) če je pristojni organ socialnega zavarovanja spoznal delavca za trajno in popolnoma nezmožnega za delo (invalidska upokojitev),
 - b) če je delavcu po določbah zakona oziroma po pravno močni odločbi sodišča ali kakšnega dru-

gega organa prepovedano opravljanje dela na delovnem mestu, na katerem je bil razporejen,

c) če je delavec obsojen na zapor, daljši od tri mesece oziroma, če mu je izrečen varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep, ki naj traja več kot tri mesece,

6. izključitev delavca iz delovne skupnosti zaradi posebne hude kršitve delovne dolžnosti.

V primerih prenehanja dela pod toč. 1, 2, 3 in 4 predhodnega odstavka tega članka, je delavec dolžan oziroma ima pravico ostati na delu v železarni še toliko časa, kolikor to določa statut oziroma čl. 180 pravilnika o delovnih razmerjih, to je od 30 dni do 6 mesecev. Ta čas pa se lahko tudi skrajša (toda ne manj kot 15 dni) oziroma podaljša (toda ne več kot 8 mesecev), če se delavec in delovna skupnost železarne sporazumeta in tako dogovorita že ob vstopu delavca na delo. Izjemoma pa se delavec in delovna skupnost železarne ob prenehanju dela zaradi nadaljevanja strokovnega izpopolnjevanja, iz zdravstvenih ali stanovanjskih razlogov, vsled starostne upokojitve ali vsled reelekcije delavca lahko sporazumeta, da je ta čas lahko tudi krajši (manj kot 15 dni). Izraz »čas«, ko mora delavec ostati na delu oziroma, ko ima pravico še ostati na delu ob siceršnjem prenehanju dela ima isto funkcijo kot prejšnji odpovedni rok, le s to razliko, da se zdaj ta rok oziroma čas ne določa zgolj po delovni dobi, pač pa tudi glede na delovne pogoje v katerih delavec dela, glede na pomen delovnega mesta in glede na druge činitele, ki so pomembni za posamezno delovno mesto.

Ti roki pa prično teči prvi naslednji dan, ko je delavec obvestil pristojne organe železarne o nameravanem prenehanju dela oziroma, ko je sprejel odločbo, da mu delo preneha po sklepu pristojnega organa delovne skupnosti. Še posebej pa bi poudaril, da v smislu toč. 1 citiranega članka delavcu lahko preneha delo v železarni na njegovo voljo oziroma z njegovo privolitvijo ob vsakem času, vendar le pod pogojem, da o tem pisмено obvesti delovno skupnost, oziroma njene organe, in da ostane na delu še toliko časa, kolikor časa traja takozvani »odpovedni rok«. Če pa delavec noče ostati na delu še toliko časa, kolikor časa traja ta (odpovedni) rok, se to šteje kot posebno huda kršitev delovne dolžnosti, vsled česar kadrovskega sektorja na osnovi ugotovitvenega

sklepa komisije za delovna razmerja pri delavskem svetu železarne delavca po petih neupravičenih zaporednih izostankih (pri tem se štejejo koledarski dnevi) izključi iz delovne skupnosti zaradi samovoljnega prenehanja dela. V takem primeru mora delavec povrniti železarni vso škodo, katero je s takim ravnanjem povzročil. Ta škoda se uveljavlja po postopku, ki ga ureja pravilnik o odgovornosti delavcev na delu v železarni.

Vso pozornost smo posvetili tudi določanju organov, ki naj sprejemajo sklepe o prenehanju dela delavcev. Namreč, o prenehanju dela delavca proti njegovi volji, ne odločajo več posebej imenovane komisije ali celo posamezniki, pač pa odločata o prenehanju dela proti volji delavca v skladu s statutom in členom 179 pravilnika o delovnih razmerjih naslednja organa upravljanja:

- delavski svet pristojne delovne enote in
- delavski svet železarne, če gre za vodilne delavce in delavce naveden v členu 221 statuta železarne (obratovodje in vodje služb), oziroma, kadar gre za skupinsko prenehanje dela ostalih delavcev oziroma več kot desetim delavcem hkrati v eni delovni enoti.

Bistvena novost zakona oziroma pravilnika pa je, da delavcu, ki je bil vpoklican na odslužitev vojaškega roka, oziroma je bil izvoljen v predstavniška telesa, izvoljen oziroma imenovan v funkcije, določene z zakonom ter izvoljen za funkcionarja s stalno funkcijo pri družbenopolitičnih organizacijah ne preneha delo oziroma delovno razmerje, če se je javil na delo v železarni neposredno, najkasneje pa v roku 10 delovnih dni po odslužitvi vojaškega roka, oziroma po preteku mandata ali funkcije. Če pa se delavec v tem času po odslužitvi vojaškega roka oziroma preteku mandata ali funkcije ne vrne na delo, mu preneha delo v železarni s tistim dnem, ko je nastopil odslužitev vojaškega roka oziroma bil izvoljen v predstavniško telo ali funkcijo.

Tudi delavcu, pri katerem nastopi invalidnost, ne preneha delo v železarni, če more glede na preostalo delovno zmožnost delati na istem ali drugem delovnem mestu v železarni.

Ob koncu še to, da temeljni zakon kot cit. pravilnik železarne odpravlja »odpravnino«, ki je v smislu prej veljavnega zakona pripadala delavcem, kadar jim je delovno razmerje po dvajsetletni delovni dobi prenehalo proti njihovi volji. Stana

Uvedba palet za mednarodni transport

Aplikacija paletnega sistema je integralni del sodobne tehnologije manipulacije z materialom, kar pomeni optimalno rešitev določenega dela transportnih operacij. Rezultati se kažejo v močnem znižanju delovne sile in ostalih manipulativnih stroških.

Tehnika poletnega sistema bazira na tem, da se materiali kosovni prenašajo po tom palet, z ploščato plat-formo, sipki materiali v jeklenih škatlastih bokx paletah, nezložljivi materiali pa v košarastih jeklenih bokx paletah itd. Izbira paletnega sistema je raznovrstna, standardnih dimenzij in konstrukcij, ali pa tudi izven predpisanih standardov. Standardne dimenzije veljajo v glavnem samo za eksterni transport med podjetji ker se mora uporabljati železniški prevoz.

Čeprav je razvojna pot paletnega sistema v Jugoslaviji v močnem zaostanku, imamo v železarni Jesenice že kar le po tradiciji za seboj. Paletni sistem nam je uspelo uvesti že leta 1959, vendar samo pri manipulaciji z ognjevarno opeko. Od začetnih nekaj sto palet (lesenih ploščatih) imamo danes že po približni oceni okoli 11.000 palet v železarni za interno in eksterno uporabo. Vrednost teh palet znaša prav tako okoli 33 milijonov dinarjev. Te palete so

razdeljene po posameznih delovnih enotah.

Z 1. januarjem 1967 so Jugoslovanske železnice pristopile k Evropskem paletnem poolu (EPP). Po predpisih EPP morajo biti palete, ki bodo krožile po Evropi, izvedene po osvojenem JUS standardu. Te palete se v konstrukciji razlikujejo od dosedaj uvedenih klasičnih palet, katere pa države članice paletnega poola ne priznavajo.

Med jugoslovansko železnico (JZ) in avstrijsko železnico (ÖBB) je sklenjen sporazum, da se bo prevoz in menjava palet pričela z 1. 3. 1967. Določena so kontrolna mesta za pregled in menjavo palet na mejnih prehodih Maribor — Spielfeld-Strass, Jesenice — Rosenbach. Mejni prehod Prevalje — Blajburg velja kot pomožno kontrolno mesto.

Med JZ in madžarsko železnico (MAV) je sklenjen sporazum, da se bo menjava in pregled palet opravila na mejnih prehodih Subotica — Kelebija, Harghaš — Reske, Beli Manastir, Koprivnica — Dječenješ, Kotoriba — Mura Kerestur.

Z italijansko železnico (FS) bo sklenjen sporazum za mejne prehode Sežana — Podjerrade del Karso, Nova Gorica — Gorizia in Dutovlje — Podjarale del Karso.

Zamenjava palet se bo opravljala na imenovanih mejnih prehodih po komadu tako, da kontrolna mesta vodijo evidenco o številu sprejetih in oddanih palet polnih ali praznih. Sklenjen je sporazum, da sme pri menjavi palet, biti v teku enega meseca največji dolg paletnega salda 300 kom. Po izteku me-

seca se mora saldo palet izravnati v času 3 dni. Sklenjena je še vrsta drugih predpisov.

Z pristopom k Evropskem paletnem poolu so dani večji pogoji za izvoz naših artiklov. Končni cilj tega sistema je, da se doseže nemoten cikel palet. Istočasno se nudi večja ekonomičnost, ker odpadejo stroški prevoza vračanja palet, in stroški vrednosti palete, katero zamejnih prehodih po kosih računa pošiljatelj.

Sedanja paleta stane 3000 S din, ker je enostavne kon-

strukcije. Pri vrnitvi palete dobimo 30 % povrnjene vrednosti. Nova paleta po JUS standardu je močnejše konstrukcije in stane 6.000 S din. Podjetje nabavi določen fond palet, ki jih zamenjuje po istem sistemu brez stroškov plačevanja. Stroški ostanejo samo za nabavo uničenih palet.

N. Bernard

Dopisujte v »Železarja«

Prešernovo cesto do tehniškega muzeja popravljajo.

ZÜRICH — pogled na mesto in Alpe

Sodelavci elektrodnega oddelka v štirih evropskih državah

Sindikalni odbor elektrodnega oddelka je letos organiziral štiridnevni izlet oziroma ekskurzijo v štiri evropske države: Avstrijo, Zahodno Nemčijo, Švico in Italijo.

Z Jesenic smo se odpeljali z avtobusom 13. maja ob enih ponoči. Pot nas je vodila prek Trbiža, Beljaka, Spittala in Malnita. Skozi tauern predor smo morali z vlakom. V Salzburgu smo bili že ob 10. uri dopoldne. Enourni postanek smo izkoristili za ogled mesta in muzeja ter Mozartovega spomenika. Z gradu smo imeli zelo lep razgled na mesto in okolico. Nato smo se vozili po lepi avtocesti do Münchna in občudovali živopisno bavarsko deželo z ličnimi hišicami. Opazili smo, da imajo na Bavarskem vzorno urejene njive, travnike in čiste ceste. V Münchnu smo bili že okrog 15. ure popoldan. Najprej smo si ogledali hišo nemške umetnosti in pivnico. Muzej je zelo velik.

V njem so razstavljene slike številnih nemških umetnikov, glasbila, knjige idr. Tudi industrijsko je to velempo zelo razvito.

Na programu smo imeli tudi ogled nekdanjega koncentracijskega taborišča Dachau, kjer so umirali tudi mnogi naši ljudje. V taboriščem muzeju imajo veliko gradiva, ki govori o nacističnem nasilju. Vodiči v raznih jezikih tolmačijo in pripovedujejo obiskovalcem vse, kar jih zanima o taborišču, o žrtvah in trpljenju zapornikov. Zanimivo je, da nisem opazila nobenega vodiča, ki bi pripovedoval v našem jeziku.

Z zanimanjem smo si ogledali največji televizijski stolp v Evropi. Visok je

prek 200 m. V višini 150 m je urejena restavracija.

Okrog 21. ure zvečer smo prispeli v mesto Meinheim. Prenočišče in večerjo smo imeli v hotelu Glorija. Sobe za goste so lepo urejene in opremljene s telefoni. Ponekod imajo tudi televizijske sprejemnike, zlasti pa je treba opozoriti na red in čistočo. Gostom so na razpolago tudi kopalnice.

Naslednji dan smo si ogledali Meinheim, nato pa smo odpotovali v tovarno Eisenberg, kjer izdelujejo elektrode. Tovarno so zgradili šele pred tremi leti in je moderno urejena. V njej je zaposlenih okrog 140 ljudi. Zanimali smo se tudi za življenjske in delovne pogoje delavcev. Povedali so nam, da zaslužijo okrog 150.000 naših dinarjev mesečno. Eno petino prejemkov morajo nameniti za

stanovanje. Stanarina za tri-sobno stanovanje znaša v našem denarju 30.000 S dinarjev. Delati morajo v svojih oblekah. Daljša je tudi delovna doba, potrebna za pokojnino. Delo v tovarni je mehanizirano in delavcem ni treba prekladati in razkladati materiala, kakor pri nas. Prav tako nimajo polurnega plačanega odmora za malice. Proizvajajo okrog 40 vrst elektrod. Sprejeli so nas zelo ljubezno in nas v veliki dvorani pogostili z izdatnim kosilom.

Naslednji dan smo bili že v Švici. V Zürich smo prišli ob 21. uri zvečer in prenočili v hotelu Trump. Naslednji dan smo si ogledali mesto ter se pogovarjali s številnimi Jugoslovani. Vsi bi se radi vrnili nazaj v domovino. Nato nas je pot vodila čez Tirole skozi štiri metre snežne barikade prek Arlberga, kjer je večni sneg in led. Ustavili smo se v Innsbrucku ter si ogledali številne znamenitosti in med njimi tudi katedralo, ki jo je dala sezidati Marija Terezija. Bili smo tudi v restavraciji, kjer imajo z zlatimi črkami vpisana imena pesnikov Goetheja, Müllerja ter raznih cesarjev. Med njimi je bilo tudi ime japonskega cesarja in imena raznih papežev. Občudovali smo velike hotele v mestu Cortina v Italiji, ki je znano zimsko letovišče ne le v Italiji, ampak tudi v svetovnem merilu.

Izlet je lepo uspel in nismo imeli večjih nevednosti. Zlasti bi rada pohvalila prizadevna in izkušena šoferja Pogačnika in Lapa. Žal so nekateri naši sodelavci bili nedisciplinirani in naj omenim le to, da smo zaradi ene izmed naših sodelavk imeli precej neprilik. V kolikor se bomo še odločili za izlet z avtobusom, potem bi izletnikom svetovalo, da opustijo metanje raznih odpadkov skozi okna na cesto. Tega ne želimo pri nas, v drugih državah pa je to strogo prepovedano.

Krista Frumen

Kanalski

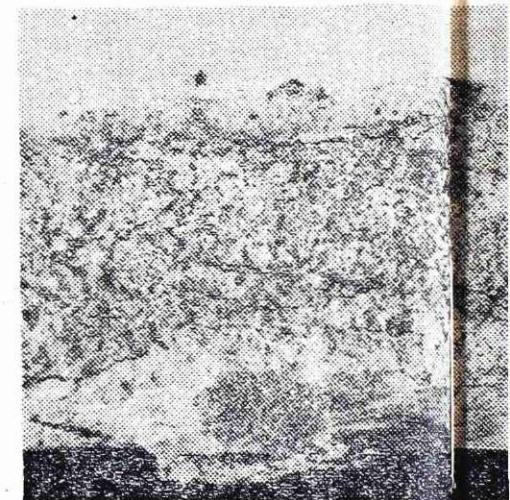
Kot problem trajnosti oziroma vzdržnosti je problem tudi kanalska opeka, skozi katero tekoče jeklo iz ponvice v kokle.

V naši železarni uporabljamo več vrst te »cevne opeke«, različnih velikosti in z različnimi notranjimi odprtini. Se vedno so najbolj poznane cevne opeke notranjega premera 35, vendar pa se vedno bolj uporablja kanalska opeka premera 45. Uporabnost le-teh narekuje spremenjen način vlivanja jekla v naši jeklarni. V krajšem času se bo vse vlivalo na vozove, skoraj pa se bo pričelo vlivati direktno z vrha in ne več prek raznih kanalov. Za izdelavo te kanalske opeke so osvojeni jugoslovanski standardi, ki pa prepuščajo skoraj v celoti kvalitete probleme v reševanje in dogovarjanje med posameznimi naročniki in proizvajalci. Za potrebe SM in elektrojeklarn obstoji predpis komisije za jeklarne in podkomisije za ognjevzdržni material pri ZJŽ. Že danes pa lahko trdimo, da le-ta več ne ustre-

vidnejše me
stavljene nas
vlivanje kval

SK
min. 30 (1680)
poroznost
maks. 2 %
upogibna trd
80/kg cm² —

Ti kalitet
in tud mora
kompomis
jeklarn izč
vzdržnega r
ših izušnja
poseba za
jeklarn m
obstoje
predpise z
predp. ZJŽ
Pri reglev
zemski kana
javljan zelo
no-meanske
tere spol n
kršniholi z
gibnednos

za in bi bilo potrebno, da bi nekatere kvalitete pokazatelje spremenili in postavili take zahteve, ki ustrezajo današnjim nalogam izdelave kvalitetnega jekla.

Pri zadnjem predlogu internih standardov ZJŽ za odlivni material, med katerimi kanalska opeka zavzema naj-

zahtevporoz
17,5 do 28 %
SK 31 to 33,
0,015 do 0,000
do 39 a SiO₂

Iz take je
nost, do so vs
ke SK 31 in
njih SK 33, k
nižjo proizvod
bi lahko dela
tarni iz iz t
SK 33 ninin
kuums stis
čajno požasto
jo imamo
vo katike
ke ne bomo
se dostajo z
zikalna vojst
Gled na s
iz praktičnih
potreb pri
slednje

Najednje o
kanalska forn
visno sestav
vsem MoO₃ v
agira na SiO₂
taljivo steklo
kanalska ope
takih jekel ne
stega SO₂, to
naj bi se iz
ognjevzdržne
39 do 40 % Al
šaneška, Jugoslovans

Kakšen bo razvoj proizvodnje jekla do leta dvatisoč?

Na zadnjem zasedanju združenja železarskih inženirjev v ZDA so med drugim govorili tudi o bodočem razvoju proizvodnje jekla. Svoje mnenje so povedali predstavniki dveh družb, ki proizvajata opremo za železarne in sicer Koppers Co. ter Westinghouse Electric Co.

Predstavniki družbe Koppers so razložili svoje mišljenje predvsem o bodočem razvoju proizvodnje jekla v kisikovih konvertorjih. Po njihovih predvidevanjih lahko že v bližnji bodočnosti pričakujemo skrajšanje tega procesa od sedanjih 45 do 60 minut za 25 do 50 %, torej na okoli 30 minut. To znižanje potrebnega časa za odvijanje procesa v kisikovih konvertorjih bo možno iz dveh vzrokov. Prvi je predgrevanje starega železa, potrebnega za vložek izven konvertorja. Drugi pa vedno večja avtomatizacija procesa s pomočjo elektronskih računskih strojev, ki bo omogočila hitrejši potek posameznih obratovalnih faz (mer-

jenje temperature, dodajanje dodatkov itd.).

Poleg skrajšanja procesa v kisikovem konvertorju predvidevajo v bodočnosti tudi povezavo med kisikovim procesom in kontinuirnim vlivanjem. Družba Koppers že gradi danes v Španiji kisikovo jeklarno v kateri bodo celotno proizvodnjo iz konvertorjev odlili na napravi za kontinuirno vlivanje. Poleg tega računajo tudi na 30 do 40 odstotno povečanje proizvodnosti v napravah za kontinuirno vlivanje. Povečanje proizvodne zmogljivosti tako kisikovih konvertorjev kakor tudi naprav za kontinuirno vlivanje pa bo imelo skupno v bodoče izreden pomen za splošno povečanje proizvodnih zmogljivosti jeklarn.

Predstavniki družbe Westinghouse so tudi povedali na tem zasedanju nekaj zanimivih idej o bodočem razvoju proizvodnje jekla. Pri njihovem razmišljanju je glavna osnova bodoča cenena električna energija iz atomskih električnih central. Po njihovem mnenju bo v bodoče ekonomsko bolj upravičena lokacija železarn na mestu, kjer so na razpolago surovine ali pa tam, kjer je tržišče. Vzrok je v znižanju transportnih stroškov za železovo rudo oziroma staro železo ter istočasno cenena električna energija na mestu porabe.

V bodočnosti do leta 2000 predvidevajo predstavniki družbe Westinghouse nov proces proizvodnje jekla s pomočjo vrteče se elektrode v elektrolitski raztopini železovega oksida. To bo kontinuirni proces direktne proizvodnje na primer trakov. Poleg tega bodo lahko pri tem uporabljali določene kalupe za proizvodnjo določenih proizvodov kot so različni avtomobilski deli. Ta direktna proizvodnja bo preprečila sedanje neproduktivne zastoje, ki predstavljajo danes okoli 50 % celotnega razpoložljivega časa. Istočasno pa računajo, da bodo s pomočjo elektronskih računskih strojev že v bližnji bodočnosti znatno znižali ta neproduktiven čas.

Končne predvidevajo v bodočnosti tudi uporabo zelo nizkih temperatur za spreminjanje starega železa v prah. Kot osnova bi služila velika krhkost jekla pri teh temperaturah. Razen tega napovedujejo tudi razvoj izredno plastičnega jekla, ki bo lahko služil v najrazličnejše namene.

Kakšen bo resničen bodoči razvoj, bo pokazalo prihodnje razdobje. Vendar ne moremo dvomiti, da imajo severnoameriški strokovnjaki pri svojih predvidevanjih vsaj v osnovi prav.

K.

Kanalska opeka

ma vzdržnosti ponvične obloge opeka, skozi katero se pretaka le.

vidnejše mesto, so bili postavljene naslednji pogoji za vlivljanje kvalitetnih jekel:

SK
min. 30 (1680° C tališče)
poroznost
maks. 24 %
upogibna trdnost
80/kg/cm² - min.

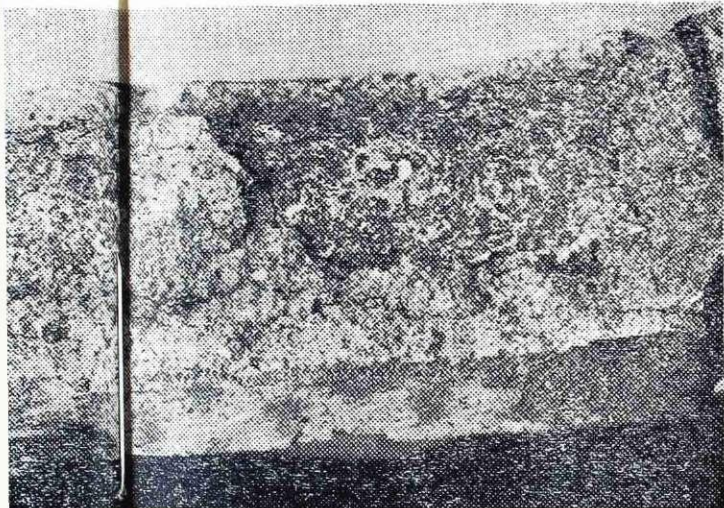
Ti kvalitetni predpisi pa so in tudi morajo biti le začasen kompromis med zahtevami jeklarn in izdelovalcem ognje-vzdržnega materiala. Pri naših izkušnjah smatramo, da posebno za potrebe elektrojeklarn mora biti ognje-obstoječnost višja, kakor to predpisuje začasni kvalitetni predpis ZJZ.

Pri pregledu kvalitete inozemske kanalske opeke ugotavljamo zelo različne fizikalno-mehanske zahteve. Nekatere svinj ne postavljajo kakršnihkoli zahtev glede upogibne trdnosti. V glavnem se

izdelavo take opeke niso primerne, ker imajo prenizek odstotek Al₂O₃ ter vsebujejo primesi peska. S temi glinami se lahko izdeluje kanalska opeka SK 30/31 s primer-no trdnostjo in poroznostjo. Če bi naša šamotarna imela vakuumsko stiskalnico za kanalsko opeko, bi lahko izdelovala gostejšo in odpornejšo opeko proti obrabi ter z dodatkom npr. fino zmletega surovega belega boksita dosegla gostoto 22 do 24 % ter SK 33. Seveda pa sam podatek za poroznost ne daje absolutne vrednosti in pravilne slike o uporabnosti opeke, ker je še važna propustnost, vrsta in velikost por v opeki.

Z obstoječimi napravami v šamotarni lahko izdelujemo opeko SK 33, vendar zaradi tehnoloških pogojev ni mogoče zagotoviti niti trdnosti niti poroznosti opeke. Ta bi se lahko samo, če bi se pri tehnološkem postopku kanalska opeka izdelovala prek vakuumske stiskalnice.

Delna konstatacija sprimka

zahteva poroznost in niha od 17,5 do 28 %. Ognjeobstoječnost SK 31 do 33, prepustnost od 0,015 do 0,00074, Al₂O₃ od 34 do 39 in SiO₂ od 53 do 58 %.

Iz tabele je razvidna značilnost, da so vse kvalitete opeke SK 31 in le ena izmed njih SK 33, ki ima tudi najnižjo poroznost. Tako opeko bi lahko delali v naši šamotarni le iz uvoznih surovin SK 33 minimalno ter z vakuumsko stiskalnico. Z običajno prazno stiskalnico, ki jo ima šamotarna za izdelavo kanalske opeke, take opeke ne bi mogli izdelovati, ker se doseže zelo različna fizikalna svojstva.

Glede na samo uporabo in iz praktičnih izkušenj bi bilo potrebno pripomniti še naslednje:

Najedanje opeke je tudi pri kanalskih formatih precej odvisno od sestave jekla. Predvsem MnO v jeklu močno reagira na SiO₂ ter tvori nizko taljivo steklo, zato naj bi kanalske opeke za izdelavo takih jekel ne vsebovale prostega SiO₂, to je, izdelovala naj bi se iz visoke glinične ognjeobstoje gline, najmanj 39 do 40 % Al₂O₃ brez primešnega peska.

Jugoslovanske surovine za

šamotne opeke s tekočo tali-no daje zaključek (razvidno na sliki), da gre v tem primeru za opeko z različnimi fizikalnimi lastnostmi, kajti večje sprejemanje opeke s korenino je v manjši ognje-obstoječnosti iste.

Pri kanalski opeki pa mora obstojati tudi določeno razmerje med premerom odprtine in velikostjo kanalske opeke. Za odprtino 45 mm je zelo verjetno kvadrat 80 mm premajhen, kar privede do razpokavanja opeke.

V Sovjetski zvezi uporabljajo za odprtino 45 mm 100 kvadratov, v nekaterih zahodnih državah pa 110, oziroma 90 mm kvadrat.

Težko je reči, kaj je najvažnejše pri zahtevah fizikalnih lastnosti, ali poroznosti, upogibna trdnost ali drugo. Vemo le eno, da mora opeka biti odporna proti obrabi, s čim manj dimenzionalnimi razlikami, estetsko popolna in s čim manj odstopanj med minimalnimi in maksimalnimi določenimi procenti. Tako opeka pa se lahko doseže samo na vakuumskih stiskalnicah, ki se uporabljajo tudi za izdelavo drugih pozicij po plastičnem postopku.

aR

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU V. del TRETJA NOČ

56. nadaljevanje

Vprašujejo ga, če je folksdojčer in ga pri tem celo vikajo.

On pa se kljub bolečini vzravna in pove, da je čistokrvni Slovenec in da bo tak ostal do konca svojega življenja.

Vojakom, ki so mu že hoteli odvezati telefon-sko žico, zastanejo roke, vseeno pa ga še vedno vprašujejo, kako more biti Slovenec, ko govori nemščino prav tako dobro kakor folksdojčerji, ki so jih zadnje čase spoznali.

Ni vsak Slovenec, ki obvlada nemščino, hlapec, kakor nekateri, ki jo samo jecljajo in ki bi se radi že sedaj spremenili v Nemce. K sreči je ponosnih in zavednih Slovencev mnogo več kakor hlapcev, ki se klanjajo moči in nasilju. On ne bo nikoli pokleknil pred nasiljem. Tudi kot ujetnik ne. Zato zahteva, naj mu razvežejo roke, kakor to predpisuje mednarodno pravo.

S tem pravom si lahko obriše rit!

A Jože še vedno zahteva.

Zaman! Zdaj mu je za trenutek žal, da se ni poslužil zvijače in da jim je (za nemška ušesa) prav gotovo predzno odkril svojo trdnost.

»In vendar bi drugače ne mogel,« si pravi že čez nekaj trenutkov.

Če je prvi, ki jim je padel v roke, mora govoriti za vse.

Cudna je ta misel!

Še nikoli mu ni prišlo na um, da mora včasih človek govoriti tudi za druge in v imenu ljudstva udariti po nemški oholosti s ponosom.

Naj vedo, da bodo trčili tudi pri drugih ob skalo ponosa, ki dela tudi pripadnike majhnega ljudstva velike in neuklonljive!

In naposled je zdaj samo še neuklonljivi ponos edino orožje, s katerim lahko kljubuje.

»In kljuboval bom! Tako kakor bodo s ponosom kljubovali vsi, ki imajo puške!« ga navda kljubovalnost in ga spremlja, ko se med priganjaškimi nemškimi glasovi, psovkami in suvanji s puškinnimi cevmi vzpenja do komandnega mesta nemške enote, ki ga je po tako nenadejanem nesrečnem naključju dobila v pest.

»Herr Unterleutnant, wir haben wieder einen Gefangenen gebracht!«

Tako raportira nekdo med stražarji, Jože pa čaka.

»So?« se pojavi pred njim v gozdnem somraku neka senca.

Potem govori zopet vojak. Pripoveduje o avtomobilu, ki so ga zažgali, a ne pove ničesar o oficirju, ki jim je pobegnil, čeprav so streljali za njim. Zato pa označi Jožeta kot kurirja, ki najbrž veliko ve o enotah in moči jugoslovanske vojske na tem območju.

»Name?« vprašuje oficir.

»Zvezan ne bom odgovarjal,« pravi Jože nalašč slovensko in dvigne zvezane roke, da bi oficir lahko ugani, kaj hoče.

A oficir ga ne razume.

»Kamerad Paul, kommen Sie her!« pokliče Pavla.

»Jawohl, Herr Unterleutnant!«

»Ta glas? To ime?« se zdrzne Jože.

Da, to je on! To je Pavel!

»Sleval! Šele zdaj vem, da je imela Sara prav, ker je pljunila nate!«

Tudi Pavel ga spozna.

»Bodi pameten! Govori! Zavzel se bom zate!«

»Ti? Tvoje pomoči ne potrebujem! Tudi Sara je ni potrebovala.«

»Ne bodi zajedljiv! Nemško znaš! Pomagal bi ti rad!«

»Rekel sem! Nisem človek tvoje vrste, ki potrebuje tuje pomoči! S Sara si si hotel pomagati! Z njenim bogastvom, čeprav je bila...«

»Molči!« zakriči Pavel. »Tudi znanstvo in pri-jateljstvo ima svoje meje!«

»Ne bom molčal! Zaničujem te!«

»Was schreit dieser Maul?«

»Nichts, nichts,« je Pavlov glas čudno poklapan.

»Kennenn sie ihn?«

»Ja.«

»Guter Bekannter? Freund?« vprašuje unterleutnant.

»Nein, von Heute weiter bin ich sein größtes Feind,« odgovori Jože.

»Kakor hočeš,« zamahne Pavel z roko.

»Schau, schau, sie sprechen ganz gut Deutsch,« postane unterleutnant prijaznejši in pravi, da se bo zdaj lahko sam z njim pogovoril. Torej je ujeti jugoslovanski vojak Nemec?

»Ne,« odgovori Jože slovensko.

To besedo unterleutnat Haller razume.

»Ist er vielleicht ein Jude?« zato vpraša Pavla in pravi obenem, da poleg Nemcev samo še Judje govore nemško. Zato jih je včasih tako težko poznati.

»Nein,« odgovori Pavel, a je na trnih, ker se boji, da mu bo Jože pred vsemi očital Sara kot njegovo judovsko ljubico.

Toda Jože ne bo Sare več omenjal. Čeprav spada Sara v razred, ki je njemu nasproten, si želi samo to, da bi Sara ne prišla Nemcem nikoli v roke, če bi jim kdaj uspelo zavzeti Zagreb.

»Nein? Kein Jude?« ponovi Haller, kakor da dvomi v Pavlov odgovor, zato pa mu odgovori Jože. »Lieber Jude als Deutsche!«

»Waaas?« zapre ta odgovor Hallerju sapo, potem pa zahteva, da Jože ponovi.

In Jože ponovi, da bi bil raje Žid kakor Nemec.

»Gut,« se posmehne Haller in napove, da se bosta sedaj pogovarjala drugače. Z ostrim glasom zahteva ime enote, ki ji je Jože pripadal.

Jože molči.

»Wir haben noch andere Mittel,« pravi oficir. Če ne misli odgovarjati zlepa, bo odgovarjal zgrda! Nemci so iznašli način in sredstva, ki pripravijo slehernega h govoru; celo mutaste!

»So?« z enakim glasom odgovori Jože, nato pa vpraša, kaj bi pravzaprav rad oficir vedel.

»Alles!«

»Alles? Das weiss nur Got,« se Jože rahlo nasmehe.

Oficir pa mu pripelje prvo zaušnico.

»Das sind dann ihre Mittel?«

Zdaj ga oficir udari z revolverjem.

»Vi kar bijte, če vas je volja!«

»Was hast du gesagt, dreckiger Sau?«

»Vi kar bijte! Saj ne boste dolgo! Že celo uro ste odrezani od Karavank! Obkoljeni ste! Lahko si izberete samo še pot skozi karavanški predor, če bo še čas! Prevedi mu, gospod Pavel! Prevedi! Povej, da bodo kmalu zamenjali vloge!«

»Was sagte er?« vprašuje oficir Pavla.

Pavel okleva. Potem jeclja.

Oficir zahteva odgovor.

Namesto odgovora pa odjekne iz doline močna eksplozija.

»Tunnel? Karavankentunnel?« spreleti Hallerja zona.

»Jawohl! Karavankentunnel!« je Jožetov glas svetel.

»Und nur dieser Schwein ist schuld! Dieser Hund!« izgubi Haller sleherni razsodnost. Tega psa bo ustrelil! Poslal ga bo k hudiču, potegne iz toka revolver.

Tedaj se iz doline prinesejo strelji.

Kmalu nato jih je slišati v hribih.

»Je mogoče?« se na tihem začudi Jože.

»Die Jugoslawen!« se nekaj sto metrov pod njimi zasliši nemški glas.

»Das habe ich gesagt!« pravi Jože in hoče ponoviti, da bodo zamenjali vloge in da bo Pavel lahko zdaj plačal vse račune, ne tiste, ki jih je dolžan v denarju, marveč tiste, ki jih bodo zahtevali, da jih plača kot pobegli rezervni oficir jugoslovanske vojske.

Toda ne utegne, ker se mu zasvetlika pred očmi in v glavi med strašnim pokom. Oficir je sprožil revolver in ga ubil. Šele potem se zave, da svoje naloge ni izpolnil.

»Ich bin verloren! Meine Offizierskarriere ist aus!«

Najraje bi nameril revolver na lastna senca. Toda ubiti sebe je težje kakor ubijati druge! Ne kaže mu drugega kot umik nazaj čez Karavanke.

Umikajo se naglo.

S sosednjega vrha odjekne proti njim nekaj samotnih strelcev.

Ni to močna jugoslovanska enota, marveč pešica vojakov in mladih prostovoljcev iz »republi-ke.«

Tudi čuvajev starejši sin je med njimi.

»Republika« je odbila napad...

S skupščine občine Jesenice

V bodoče manj svetov pri SOB Jesenice

Do sedaj je bilo v okviru skupščine občine Jesenice tudi 15 raznih svetov z okroglo 140 članov. V dvoletnem delu pa se je pokazalo, da je to število preveliko ter da so posamezni sveti obravnavali ista ali podobna vprašanja in probleme. Tudi udeležba na sejah svetov je bila slaba.

Ob letošnjih volitvah polovice novih odbornikov občinske skupščine, ko je potrebno tudi na novo imenovati člane svetov, pa so se odločili, da bodo zmanjšali število svetov na 7. Predlog števila svetov in pa članov svetov je že obravnavala komisija za spremembe in dopolnitve statuta pri skupščini občine, dokončno pa ga bodo prihodnji teden potrdili odborniki na skupni seji obeh zborov skupščine občine Jesenice.

V bodoče naj bi po tem predlogu bili naslednji sveti:

1. Svet za družbeni plan in finance (9 članov)

2. Svet za gospodarstvo (15)

3. Svet za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve (9)

4. Svet za šolstvo, prosveto

Priprave za ustanovitev temeljne izobraževalne skupnosti

V ponedeljek je bila že druga seja iniciativnega odbora za ustanovitev temeljne izobraževalne skupnosti v naši občini, na kateri so sestavili predlog poslovnika o delu ustanovne skupščine in pregledali začasni statut temeljne izobraževalne skupnosti. Domenili so se tudi o spremembi ključa za določanje predstavnikov javnosti v skupščini. Predvideno je bilo, da bo 11 članov določil zbor delovnih skupnosti občinske skupščine, vendar je sedaj spremenjeno v toliko, da bodo te predlagale posamezne delovne or-

kulturo in telesno kulturo (11)

5. Svet za zdravstvo, socialno varstvo, varstvo družine, varstvo invalidov, borce NOV (11)

6. Svet za splošne zadeve (7)

7. Svet za narodno obrambo (7)

LT

ganizacije in sicer železnica 6, po enega pa SGP Sava, komunalno podjetje, bolnica, železniško transportno podjetje in trgovsko podjetje Zarja. Predvideno je bilo tudi, da bo ustanovna skupščina že 8. junija. Zaradi kratkega roka za imenovanje posameznih predstavnikov pa bodo morali datum skupščine nekoliko premakniti. Dokončno bodo odločili datum ustanovne skupščine na ponedeljkovi tretji seji iniciativnega odbora.

L. T.

Razstava najmlajših

V otroškem vrtcu »Julke Pibernik« na Jesenicah je bila v nedeljo dopoldne lepa slovesnost. Otroci, oskrbovanci vrtca so priredili s pomočjo svojih vzgojiteljic razstavo v počastitev 20-letnice obstoja vrtca. Otroke, starše in goste, med katerimi je bil tudi predsednik skupščine občine Jesenice tov. France Zvan je najprej pozdravila upravnica tov. Katra Koplan, ki je tudi orisala delovanje vrtca skozi 20-letno obdobje. Ko je predsednik delovne skupnosti vrtca tov. Bine Kobentar odprl razstavo, je poudaril važnost delovanja te ustanove za vzgajanje najmlajših državljanov in nakazal potrebo po povečanju vrtca na Jesenicah in vrtca na Plavžu. Udeleženci otvoritve razstave kakor tudi ostali obiskovalci so se lahko prepričali o vzorni skrbi osebja vrtca za vsestransko vzgojo najmlajših. Tako vzorno pripravljene razstave kot je bila ta ob 20-letnici, v jeseniškem vrtcu najbrže

še ni bilo, zato zaslužijo vzgojiteljice z upravnico na čelu javno priznanje. Po ogledu razstave so otroci obdarili goste z lastnimi izdelki. Sledil je razgovor, v katerem je tovarišica upravnica goste pobliže seznanila s problemi tega vzgojnega varstvenega zavoda in o njegovem bodočem delovanju. Ugotavljali so, da bo kapaciteta vrtca v dograditvi tih stolpnic v neposredni bližini premajhna, zato bodo morale družbene organizacije posvetiti razvoju vzgojnega varstvenega zavoda večjo pozornost.

20-letni obstoj vrtca »Julke Pibernik« na Jesenicah je bil poudarjen tudi z akademijo, ki so jo priredili otroci vrtca v torek, 30. maja v gledališču »Tone Čufar« na Jesenicah. Tudi akademija je bila lep odraz delovanja vzgojiteljic, ki se v polni meri zavedajo, da je organizirana predšolska vzgoja odločujoči faktor za ves otrokov nadaljnji razvoj.

P. U.

Uporabniki cest

Z novim pravilnikom o registraciji motornih vozil in priklopnikov smo dobili na področju prometnih predpisov nekaj novosti.

Po novih predpisih ni več obvezna registracija motornih vozil ob koncu koledarskega leta, temveč velja registracija za dvanajst mesecev, kar pomeni, da ponovno registriramo novo vozilo, ki je bilo nabavljeno in prijavljeno sredi leta, šele čez eno leto in ne ob koncu leta. Istočasno z registracijo motornega vozila je treba opraviti tehnični pregled vozila ter vplačati cestno takso in zavarovanje. Takšen način registracije motornih vozil velja od 18. maja letos dalje.

V novem pravilniku je tudi določba, ki zahteva registracijo vseh motornih vozil do 50 cm³ delovne prostornine, to je mopedom. Registracijske tablice za ta vozila bodo pokončne oblike. Čim bodo na oddelku za notranje zadeve pri naši občini dobili zadostno število novih tablic, bodo objavili razpored, kdaj in kje naj lastniki mopedom registrirajo svoja vozila.

Z novim pravilnikom je tudi predvideno, da bodo z prihodnjim letom preizkusne tablice iz kartona in jih po uporabi ne bo več treba vračati. Preizkusne tablice bodo izdajali predvsem za prevoz vozila od prodajalca do prebivališča kupca in to največ za 15 dni (do sedaj 7 dni), odvisno od relacije, za katero bodo izdali preizkusne tablice.

Nekaj sprememb je tudi ob prodaji vozila. Kdor vozilo proda, je dolžan da sporoči prodajo oddelku za notranje zadeve v 15 dneh, medtem ko mora kupec prijaviti spremembo pristojnemu organu v 30 dneh.

V mesecu aprilu je bilo na cestah naše občine 19 prometnih nesreč. Pri tem so se trije udeleženci težje telesno poškodovali, šest pa je lažje poškodovanih.

Večina nesreč — kar 12 — je bilo na mestnem območju, tri so bile v zgornjesavski dolini, štiri nesreče pa so se zgodile na ostalih cestah naše občine.

Med vzroki, zaradi katerih je prišlo do teh nesreč, je na prvem mestu neprimerna hitrost, slede pa nevidnost pri vožnji, nenadno prečkanje ceste, izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitjevanje ter ostali nepredvideni dogodki na cesti.

Da je bilo največ nesreč na mestnih cestah, naj nam bo vsem — voznikom in pešcem — resno opozorilo, da promet zahteva na cesti disciplino in spoštovanje prometnih označb in znakov.

S. H.

Priznanje pionirjem osnovne šole »Tone Čufar«

V četrtek, 25. maja, ko smo praznovali 75. rojstni dan maršala Tita in dan mladosti, so se v Slovenj Gradcu zbrali člani klubov OZN. V Slovenj Gradcu se je s tremi avtobusi odpeljalo tudi 150 učencev osnovne šole »Tone Čufar« z Jesenic. Z njimi so bili tudi nekateri predstavniki družbeno-političnih organizacij. Zbor klubov OZN je bil v razstavnem paviljonu.

Zbor klubov OZN v Slovenj Gradcu je bil organiziran na pobudo kluba OZN osnovne šole »Tone Čufar« z Jesenic. Zbora so se udeležili samo tisti klubi OZN, ki so sodelovali v akciji za pomoč Vietnamu. Navzoče je pozdravil predsednik republiškega centra klubov OZN tov. Ignac Černič in spregovoril o pomenu humane akcije. Zlasti je omenjal prizadevnost in vlogo kluba OZN na osnovni šoli »Tone Čufar« na Jesenicah. Klub OZN na tej šoli se je odzval vabilu oziroma pozivu pionirjev osnovne šole Vinica v Beli Krajini in se odločili, da akcijo razširijo s tem, da organizirajo zbiranje starega papirja in steklenic, dohodek pa nameni vietnamskemu ljudstvu. Pionirji osnovne šole »Tone Čufar« so svoje delo opravili zelo dobro, saj so zbrali 31 ton papirja in 13.000 steklenic. Akcije sta se udeležili tudi šola za zdravstvene delavce na Jesenicah in gospodinjstva šola.

Predstavniki koordinacijskega odbora za pomoč vietnamskemu ljudstvu je nato razdelil knjižne nagrade naj-

boljšim, ki so sodelovali v humani akciji. Prvo nagrado je prejela osnovna šola »Tone Čufar« Jesenice.

Udeleženci zbora so si nato ogledali svetovno likovno razstavo Mir, humanost in prijateljstvo med narodi v umetniški galeriji. Na raz-

stavi sodelujejo s svojimi deli avtorji iz vseh evropskih, azijskih, ameriških in celo afriških držav. Na povratku domov so se ustavili še v Velenju in Celju ter si ogledali zgodovinske in druge zanimivosti.

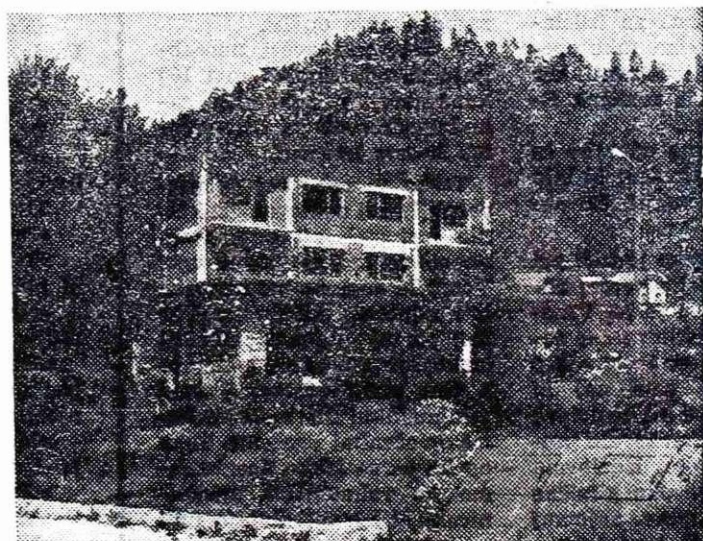
Vasja

1200 obiskovalcev planinske razstave na Javorniku

Razstavo, ki jo je organiziralo Planinsko društvo Javornik — Koroška Bela ob 20-letnici ustanovitve, si je ogledalo 1200 obiskovalcev, ki so se vpisali v knjižgo vtisov. Število obiskovalcev je nedvomno večje, če upoštevamo, da so si številni obiskovalci razstavo le bežno ogledali in njihovih

imen ni v omenjeni knjigi. Z razstavljenim gradivom, ki je bilo zelo pestro in bogato, so bili obiskovalci zelo zadovoljni. Škoda je le, da je bil prostor premajhen. V prihodnje bo treba v novem domu za takšne namene nameniti več prostora. To bo možno le takrat, ko bo dom v celoti dograjen.

—or

Dela pri gradnji nove trgovine na Koroški Beli počasi napredujejo. Šele v zadnjih dneh so nekoliko pospešili delo

Gaudeamus igitur

Vsako leto koncem maja se pri garderoberki jeseniškega gledališča oglase mladi fantje: »Oprostite, ali si pri vas lahko izposodimo frake in cilindre?«

Slovenci sicer, kar se tiče tradicije, nismo tako pikolovski kot na primer Angleži, pa vendar je ne zanemarjamo. Tudi mladi ne, čeprav jim večkrat očitamo lagodnost in lenobo. V nasprotnem maturantje jeseniške gimnazije ne bi vsako leto organizirali s takšnim navdušenjem svoj tradicionalni pogreb »Cveka« in predajo ključa.

Sprevod se začne ob zvo-kih starega šolskega zvona, ki ga danes uporabljajo le, če ni elektrike. Po mračnih gimnazijskih hodnikih odmeva stara dijaška pesem »Gaudeamus Igitur«, svečano korakajo maturantje mimo radovednih nižješolcev, za njimi pa »umsko preplašena zelenjad tretješolska«, ki naj bi jih jeseni nadomestila, kar pa si maturantje ob »nizkem inteligenčnem kvocientu« svojih naslednikov sploh ne morejo predstavljati. Potem krenejo na cesto skozi Jesenice. Ljudje radovedno poslušajo, strmi-jo in se spomnijo svojih mladih let. Potem zmajejo z glavo: »Al' jim je še fletn'«

Pri mlečni restavraciji se začno »litanije«:

»Kjer smo uboge denarce puščali?« vpije eden naprej.

»Prosi za nas,« odgovarja zbor.

»Daj nam naš vsakdanji puding!«

»Usmili se nas!«

Potem se lotijo vsega in vsakega. Ne pozabijo niti miličnikov in carinikov, niti resnih občinskih uradnikov, ki gledajo skozi okna.

Ta dan je njihov, nihče jim ne zameri. Vsi se jim

smeji, tudi prizadeti, čeprav nekako kislo. Konec koncev, v vsaki šali je kanček resnice. To vemo vsi.

Nazaj grede so že kar malo utrujeni. Duhovitih litanij počasi zmanjkuje. So- listi postajajo hripavi.

Sprevod se konča v pro- storu, ki mu sicer pravijo telovadnica, čeprav po pravi- ci povedano ne zasluži tega imena. Letos so posta- vili ob dve nasprotni steni dva odra. Na enega so se spravili »možganski trusti« v frakih, na drugega pa tisti, ki naj bi jih nasledili. Za- čel se je besedni dvoboj, oster kot britev. Nihče ni skoparil z izrazi, ki so se rahlo oddaljevali od vljud- nosti. Maturantje so pričeli z duhovitimi napadi, tretje- šolci so jim vrnili milo za drago. Poslušalci pa so se smejali. Potem so obsodili hišnika (zaupno vam povem, da so ga dijaki že lani kr- stili za Ivana Groznega), ki jih je »izkoriščal« za po- spravljajanje premoga in drv. Za kazen bo moral izprazniti steklenico. Huda kazen, kajne.

Potem pride glavno: pre- daja in prodaja ključa. Se- veda čim dražje. Tradicija

zahteva, da se dobljeni de- nar zapije in vsi vemo, da je vinska kapljica vsako leto dražja. Torej bi morali tretješolci letos spet več plačati. Po dolgih zapletih in pogovorih se le zedinijo za dostojno ceno.

Kakšen je bil torej letoš- nji »pogreb«. Če vprašate bivše maturante, bodo sigurno rekli, da je bil njihov boljši. Če pa letošnje, bodo izjavili, da je bil najboljši njihov. Tako je vsako leto. Razlika je le v tem, da je iz leta v leto manj bodic tudi na račun profesorjev. Ali je za tem strah, ali pa je vse v najlepšem redu.

Z nageljni v gumbnicah, z nasmehom in pesmijo se poslavljajo od gimnazije.

Ključ v rokah ljubke maturantke je bil letos vreden 33.000 SD

Svečano jim je pri srcu in polni so pričakovanj. Pred njimi so študentska leta, nove naloge in zahteve. Ze-

limo jim, da bi se jim vsa pričakovanja in načrti iz- polnili.

VOM

Pri naših judoistih

Jeseniški judisti so dosegli v času svojega obstoja zelo lepe uspehe. Stopili smo v stik s trenerjem mladih ju- distov, tovarišem Kučinom, ki nam je povedal naslednje:

»Naša judo sekcija pri TVD Partizan Jesenice nima pač take tradicije, kot jih imajo ostale sekcije, vendar pa napreduje iz leta v leto in je dosegla že kar lepe uspehe. Na Gorenjskem prvenstvu smo zavzeli 1. in 2. mesto v lahki kategoriji, 2. mesto v srednji, 3. mesto v težki kategoriji in pa 2. me- sto ne glede na kategorijo. Na slovenskem prvenstvu pa smo letos dosegli 1. mesto. V kratkem bodo nekateri mladi judisti polagali izpite za zelene pasove, čim temnej- ši je pas, višja je stopnja. To so tako zvani KYU pa- sovi. Pohvaliti moram nekaj mladih judistov, ki so v raz- meroma kratkem času zelo napredovali v tehniki; to so: Morič, Kraizelj, Kadiž, Her- men, Dvoršak in drugi.«

Na vprašanje, kaj imajo v načrtu in kakšne težave ima- jo, je tov. Kučina odgovoril:

»Še ta mesec bomo prire- dili tekmovanje judistov v prosorih TVD Partizana na Jesenicah za memorial Du- šana Sladiča; pokojnega čla- na naše sekcije.

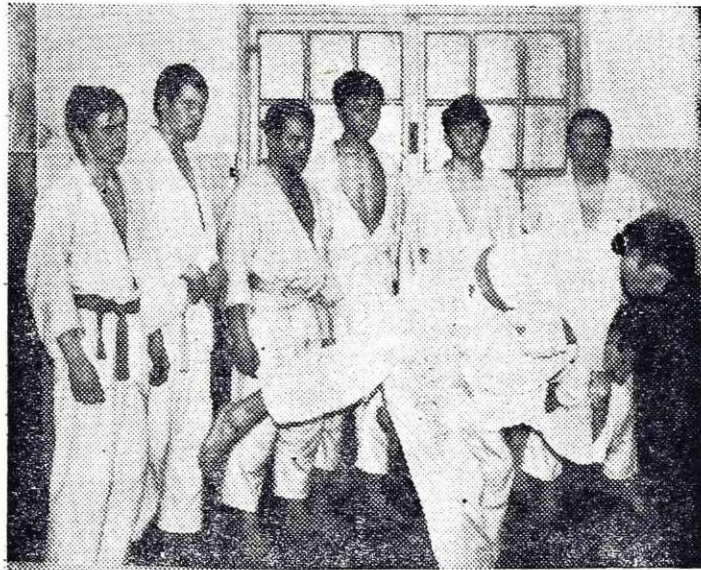
V poletnih mesecih pa bi radi šli na turnejo po Češko- slovaški, toda težave imamo z denarjem. Ravno tako bi

si radi izmenjali obisk s klu- bom iz Avstrije, s katerim imamo prijateljske zveze, vendar je zopet vprašanje de- narja. Težave imamo tudi s tem, ker imamo premalo ki- mon. Želimo tudi, da bi v našo sekcijo vstopili še novi mladinci, ki bi resno prišli

za delo, kajti nekaj naših ju- distov bo šlo k vojakom.«

Jeseniškim judistom želi- mo, da bi se jim izpolnile vse želje in še več uspehov pri njihovem delu.

Vasilij

Anekdoti

Bernard Shaw, ki je bil su- hec in pisatelj Gilbert Che- sterton, ki je bil izredno de- bel mož, sta ob vsaki priliki zbadala drug drugega. Neke- ga dne pravi debeli Chester- ton suhemu Shawu:

»Ko človek pogleda vas, bi pomislil, da vlada v tej de- želi lakota!«

»A če človek pogleda vas, bi pomislil, da ste tega kri- vi vi!« zasika Shaw.

*

Rado se zgodi, da spravi najpreprostejše vprašanje v zadrego tudi največjega uče- njaka. To se je primerilo slavnemu prirodoslovcu in učenjaku Darwinu, ko mu je njegova mala nečakinja za- stavila naslednjo uganko:

»Kaj ima mačka, česar no- bena druga žival nima?«

Darwin je dolgo premišlje- val in ugibal in se nazadnje vdal. Deklica je bila na moč vesela, da je spravila učenja- ka v tako zadrego.

»Oh, dragi stric,« je dejala, »kaj res ne veš?« — Mucke vendar!

Za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše so prispevali:

Kristijan Stolar, Jesenice, Ukova 1 — 50.00; pionirski odred osnovne šole Podpreska — 136.20; osnovna šola Zi- rovnica — 575.00; učenci osnovne šole Trata — 83.00; Kalan Luka, Ljubljana, Vi- dovdanska c. 2 — 50.00; sin- dikalna podružnica Tovarne dekorativnih tkanin v Ljub- ljana, Celovška c. 280 — 493.70.

Do 31. maja je bilo zbra- nih skupno 20.563.14 N din.

Za prispevke se vsem da- rovalcem iskreno zahvajuje- mo.

Prispevke nakazujte na ži- ro račun: 5153-679-2135 ZVE- ZA KULTURNO PROSVET- NIH ORGANIZACIJ OBČI- NE JESENICE, sklad za od- kup Finžgarjeve rojstne hiše.

Še najbolj ravnodušen obraz je kazal osliček, ki je služil namesto »furgona«

Telesna kultura

150 atletov v štafetnem teku

Štafetni tek je na Jesenicah že od nekdaj priljubljena atletska disciplina. O tem smo se prepričali 24. maja, ko je atletski klub Jesenice izvedel štafetni tek po jeseniških ulicah v okviru tedna mladosti.

Osnovnošolci in srednješolci so tekmovali na progi 5 x 200 m, ekipe športnih in delovnih organizacij pa na progi 5 x 400 m. Nastopilo je 30 ekip. Start in cilj je bil na Cufarjevem trgu.

Ekipe so bile razdeljene v štiri kategorije in sicer: učenci in učenke 7. in 8. razredov osnovnih šol, članice delovnih organizacij in srednješolskih športnih društev, člani delovnih organizacij ter člani športnih in telesnovzgojnih organizacij.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

I. kategorija (16 ekip): 1. osnovna šola Žirovnica 6,15,7, 2. osnovna šola »Prežihov Voranc« — I. ekipa 6,15,8, 3. osnovna šola »Prežihov Voranc« — II. ekipa 6,35,4.

II. kategorija (2 ekipi): 1. TSS Jesenice 3,24,8, 2. SZD Jesenice 3,27,2.

III. kategorija (2 ekipi): 1. strojne delavnice železarne

Jesenice 5,09,2, 2. valjarna tanke pločevine ZJ 6,25,0.

IV. kategorija (10 ekip): 1. TVD Kamna gorica 5,14,2, 2. odbojarski klub Jesenice 5,21,1, 3. gimnazija Jesenice 5,25,0.

Ekipe so se borile za lepe prehodne pokale, ki so jih podarili: ObK ZMS prvi ekipi v kategoriji osnovnih šol, IO sindikata železarne Jesenice prvi ekipi v kategoriji članic, ObSS prvi ekipi v kategoriji članov delovnih organizacij in OZTK prvi ekipi v kategoriji članov športnih in telesnovzgojnih organizacij. Druga in tretje plasirana ekipa v vsaki kategoriji pa je prejela primerno diplomu.

Borbe za omenjene trofeje so bile v vseh kategorijah zelo ogorčene. Pokazalo se je, da imajo v Žirovnici prav odlične atletinje, na osnovni šoli »Prežihov Voranc« pa atlete. Žirovničani so prav po zaslugi svoje ženske ekipe za las odnesli

pokal Prežihovcem. Na progi 5 x 400 m je presenetila ekipa strojnih delavnic, ki je dosegla najboljši čas proge. Med ekipami športnih organizacij pa so Kamnogoričani: prišli, videli in zmagali.

Skratka, letošnji razplet borb za prehodni pokal v vseh kategorijah štafetnega teka je poskrbel, da bodo prihodnja leta borbe še bolj ogorčene. Pokal bo, po razpisanih propozicijah, osvojila tista ekipa, ki bo zmagala trikrat zapored ali petkrat po presledkih. Upajmo, da bo atletika na Jesenicah s takimi in podobnimi prireditvami pridobila širši krog mladine za to vrsto udejstvovanja.

Vibr

Slaba odbojka na republiškem turnirju

Na letnem igrišču Partizana v Mariboru je bil v nedeljo odigran II. republiški turnir v odbojki za ženske. Nastopilo je rekordno število moštev iz vse Slovenije. Kot gostje pa so tudi igrale igralke Bora iz Trsta.

Kakor prvi republiški turnir, tako tudi drugi ni bil kvaliteten in ne moremo biti s pokazano igro zadovoljni. Vsem ekipam se pozna, da še niso pripravljene na resnejša tekmovanja. Morda bi veljalo še omeniti, da tudi sistem tega tekmovanja ni primeren, saj so igralke več kot kot sedem ur morale preživeti na igrišču.

Najbolje so igrale Celjanke, ki se jim pozna sodelovanje v zvezni odbojarski ligi, razočarale pa so Jeseničanke, čeprav so proti pomlajeni Ljubljani izgubile 3:2. Igralke Trsta so naše predstavnice odpravile s 3:0.

Trenutno se od devetih ekip, kolikor jih letos tekmuje v slovenski odbojarski ligi, Jesenice nahajajo na sedmem mestu z dvema točkama. Prihodnji podobni turnir bo v 11. junija v Kamniku.

Športne brzjavke

Danes zvečer ob 19. uri bo na igrišču Podmežakljo zanimiva tekma v košarki. Košarkarice Jesenic, ki trenutno vodijo na prvenstveni lestvici, bodo imele v gosteh igralke Ilirije iz Ljubljane.

V prvenstven tekmi gorenjske rokometne lige je moštvo Kranjske gore nepričakovano premagalo v gosteh Zalnico z rezultatom 25:22 (11:11). Najuspešnejši strelec na tekmi je bil Gazvoda z 12 zadetki.

Delo jeseniškega alpinističnega odseka

Po poteku mandata prejšnjega načelnika AO je prevzel vodstvo odseka, tov. Niko Tancar. V zadnjih letih smo zanemarili delo z mladino (odsek ima trenutno samo enega mladega perspektivnega plezalca — Mitjo Koširja, ki je v JLA), zato ima novi načelnik v načrtih predvsem delo z mladino, da vrne po možnosti Jesenicam tisto mesto, ki jim pripada po tradiciji v alpinizmu.

Odsek je uspešno izvedel z novinci vzpon na Triglav za start Titove štafete v prvomajskih praznikih, posamezni starejši alpinisti, ki so voljni delati z mladino, pa bodo letos delali vse leto z mladino. Na programu je plezalna šola, ki je že v teku, na programu je alpinistični tabor v Martuljku od 23. 6. do 9. 7. 1967 in pozneje alpinistični tabor v območju Grossglocknerja ter v Zapadni Julijcih.

1.06.6 in pri članih AO Ciril Praček peto mesto s 055,5.

V ekipnem tekmovanju so zasedli Jeseničani izmed desetih ekip četrto mesto v konkurenci alpinističnih odsekov v postavi: Fenc, Polak, Praček, v konkurenci planinskih društev pa tretje v postavi: Ponikvar, Zupan, Gašperin.

Startalo je 150 tekmovalcev, kar je verjetno po udeležbi najštevilnejša prireditel v letošnji sezoni pri nas. Jesenice so postavile na start 15 tekmovalcev, v glavnem mladih, kar nam prikazuje zanimanje mladine za udeleževanje. Druga skupina mladih, kar nam dokazuje pela na mali Jalovec pod vodstvom Nika Tancarja.

Vabimo mladino v alpinistično šolo, ki bo trajala letos vso sezono pod vodstvom izkušenih starih alpinistov in himalajcev! NIK

VELESALOM V TAMARJU

V nedeljo, 28. maja, so se udeležili mladi in starejši člani ter pripravniki AO veleslalomu v Tamarju pod Jalovcem. Konkurenca se je delila na člane alpinističnih

odsekov in člane planinskih društev.

Pri članih planinskih društev sta zasedla prvo in drugo mesto Andrej Klinar, PD Jesenice (sedaj JLA) 0,49,8 in Mirko Klinar, PD Jesenice (sedaj JLA) 0,50,0, pri članih Lojzka Praček (PD Jesenice) tretje mesto s časom

Ni še vse izgubljeno

Jeseniški nogometaši so preteklo nedeljo na tujem igrišču premagali enajsterico Kamnika z rezultatom 3:2. Gole za Jesenice sta dosegla Kačar 2 in Medja.

Z zmago so si spet povečali možnosti za obstanek v conski nogometni ligi. Položaj v spodnjem delu lestvice postaja vedno bolj zanimiv in zapleten. Ker tudi enajsterica Litije nabira točke in jih ima prav toliko kot Jeseničani, bodo morali Jeseničani v obeh preostalih kolih zaigrati pošteno, valno in obe srečanja odločiti v svojo korist. V nedeljo bodo imeli v gosteh enajsterico Izole, ki je trenutno na tretjem mestu. Drugo nedeljo pa je na sporedu zadnje in morda odločilno srečanje v Litiji. Zmaga proti enajsterici Izole bo pomembna. Nogometaši Izole so na Jesenicah že gostovali. Igrajo učinkovito, hitro in tudi borbeno. Zato bo nedeljska tekma zanimiva in si jo bo vredno ogledati. — or

Judo turnir za memorial Dušana Sladiča

V nedeljo je judo klub pri TVD Partizan Jesenice organiziral turnir judoistov za memorial Dušana Sladiča, ki je tragično preminul in je bil član tega kluba. Bil je eden tistih članov, ki so se znali boriti fair, znal je zmagati, pa tudi poraz je prenesel športno. V njegov spomin bodo jeseniški judoisti vsako leto priredili turnir.

Turnirja se je udeležilo okrog 30 tekmovalcev iz sosednje Avstrije in Italije ter slovenskih klubov Triglav (Kranj), Ziri, Ljubljana ter Jesenice. Tekmovalci iz Avstrije so člani judo kluba Velden, medtem ko so Italijani člani Judo Kluba Gianfranco Fenati, Spilimbergo.

Videli smo dokaj kvalitetne borbe, saj je nastopilo nekaj zelo dobrih tujih in naših borcev. Naši tekmovalci so pokazali precej dobro znanje in so se v hudi konkurenci solidno uvrstili. Od njih, kot slovenskega prvaka, bi lahko pričakovali še več.

REZULTATI:

LAHKA: 1. Grillo Renzo (Italija), 2. Slavko Franjič (Ljubljana), 3. Ballman (Avstrija), 4. Žakelj (Ziri).

WELTER:

1. Peter Seunig (Ljubljana), 2. Pišljav Tone (Ljubljana) 3. Andrej Krajzelj (Jesenice), 4. Andrej Bertonec (Triglav Kranj).

na), 2. Pišljav Tone (Ljubljana) 3. Andrej Krajzelj (Jesenice), 4. Andrej Bertonec (Triglav Kranj).

SREDNJA:

1. Ivo Vilfan (Triglav Kranj), 2. Marino Marzolina (Italija), 3. Alojz Ferbežar (Jesenice), 4. Anton Kokalj (Jesenice).

POLTEŽKA:

1. Zaplotnik (Triglav Kranj), 2. Marjan Kajdič (Jesenice).

TEŽKA:

1. Milan Bavec (Triglav Kranj), 2. Brane Dvoršak (Jesenice).

Sodila sta Škraba iz Ljubljane in Kučina z Jesenic zelo fair, toda mogoče premalo odločno.

Nastopili so tudi nekateri mlajši jeseniški judoisti, ki so pokazali dokaj solidno znanje, za kar gre hvala trenerju Dvoršaku, vendar pa se vidi, da niso navajeni javnega nastopa in da so še premalo borbeni. Vseeno pa bi lahko pohvalili Borisa Razanceva, ki je še zelo mlad, pa je pokazal že precej dobro znanje, seveda pa se v taki konkurenci ni mogel uveljaviti.

Kljub lepemu in sončnemu vremenu se je zbralo precejšnje število gledalcev, kar na prejšnjih srečanjih ni bilo opaziti.

Pomladansko smučanje v gorah je posebno privlačno za gornike.

Športne igre strokovnih šol

Poleg udeležbe na športnih prireditvah, ki so se vrstile v tednu mladosti, so priredili učenci poklicne industrijske in tehnične srednje šole ŽIC Jesenice na dan mladosti športne igre. Blizu 500 učencev se je zbralo jutraj ob 8. uri na športnem igrišču Podmežakljo. Igre je odprl in čestital k prazniku mladosti v zboru zbrani mladini ravnatelj šol Branimir Lorenčič.

V medrazrednem tekmovanju, za katerega je vladalo toliko večje zanimanje, ker so bile razpisane za najboljše tri ekipe nagrade, so se pomerili učenci obeh šol v odbojki, malem nogometu in krosu. Tekmovanje je trajalo vse dopoldne in je bilo na željo učencev dopolnjeno še s tekmo v odbojki med ekipo učencev in ekipo predavateljskega zbora. Ker je bil razpisan za prvo ekipo brezplačen prevoz na zaključni izlet, je postajalo tekmo-

nje proti zaključku vse bolj napeto.

Prvo mesto v vseh treh disciplinah si je priborila ekipa III. razreda strojnega oddelka tehnične srednje šole. Vsem učencem razreda je ekipa priborila brezplačen prevoz na zaključni izlet. Drugo mesto je dosegla ekipa II. c razreda poklicne šole. Za vse učence razreda je dosegla podaljšanje zaključnega izleta z dveh na tri dni. Tretje mesto pa je zasedla ekipa I. d razreda poklicne šole. Učenci razreda bodo prejeli brezplačne vstopnice za eno kulturnih prireditev.

Izkazalo se je, da vlada za takšna medrazredna tekmovanja z ozirom na razpisane nagrade izredno zanimanje. Ker se s tekmovanjem dviga športna dejavnost na šoli, bodo postale športne igre tradicionalne. Izvedene pa bodo v prihodnje pred zaključkom pouka

v zadnjih letnikih, da se bodo lahko borili za brezplačen prevoz in ostale nagrade tudi učenci tretjih letnikov poklicne in četrtega letnika tehnične srednje šole. Za odlično organizirano in izvedeno tekmovanje v počastitev letošnjega dneva mladosti gre priznanje profesorjema telesne vzgoje tov. Oblaku in tov. Krevslu.

P. U.

Učinkovita zmaga košarkarjev

V prvenstveni tekmi slovenske košarkarske lige so v soboto zvečer Jesenice katastrofalno premagale Kroj iz Škofje Loke s 100 : 70 (46:33). Pred okoli 300 gledalci sta sodila Oblak iz Ljubljane in Svetlin z Javornika.

Po več kot četrtturnem čakanju sodnika Korošca iz Ljubljane sta se nasprotnika domenila za domačega sodnika Svetlina, ki je svojo nalogo zelo dobro opravil. Jeseničani so se s polno močjo pognali v boj in kmalu priborili minimalno vodstvo. Šepali so še v obrambi, toda gostje niso znali tega izkoristiti. Zmaga Jesenic je povsem zaslužena in istočasno razveseljiva, saj so po daljšem premoru le priborili dve točki. Najboljši v domači ekipi je bil nedvomno inž. Lado Senčar, ki je dosegel kar 51 točk, kar je istočasno rekord v letošnjem prvenstvu. V soboto naši igralci odpotujejo v Maribor, kjer se bodo srečali z vijočastimi v Mariboru.

JESENICE: Sodja 13, Koren 3, Vauhnik 2, L. Senčar 51, P. Senčar 6, B. Svetlin, M. Svetlin, Jeraj 23, Rogelj in Dragojevič.

P. K.

Tone Šmitek

Naši sodelavci — alpinisti gradijo Bivak železarjev na Voglu

Na prvenstvu osnovnih šol v športnih igrah stoodstotna udeležba

V soboto, 27. maja, je za vod za prosvetno pedagoško službo Jesenice priredil prvenstvo osnovnih šol občine Jesenice in Radovljica v odbojki in rokometu. Tekmovanja se je udeležilo vseh 12 osnovnih šol, tako z učenci kakor tudi z učenkami. Tri šole in sicer Radovljica, Kranjska gora in Tone Čufar Jesenice so nastopile v rokometu z obema vrstama, učenci osnovne šole Prežihov Voranc v rokometu, učenke iste šole v odbojki, ostalih osem šol pa je nastopilo v odbojki z obema vrstama. Skupno je torej nastopilo v rokometu osem vrst s 73. nastopajočimi, v odbojki pa 17 vrst s 103 nastopajočimi. Odigranih je bilo v rokometu 9 tekem, v odbojki pa 34 tekem.

Po kvaliteti so se vrste precej razlikovale. V rokometu ni bilo neodločenega izida, dve tekmi sta se končali z razliko enega gola, ostale pa z veliko razliko. V odbojki se je le 9 srečanj končalo z rezultatom 2:1, vsa ostala pa gladko z 2:0. V odbojki so se slabše plasirale šole iz tistih krajev, kjer odbojka še nima tradicije.

Vrstni red v odbojki:

a) učenci: Zirovnica, Bled, Lipnica, Lesce, Koroška Bela itd.

b) učenke: Bled, Voranc — Jesenice, Bohinjska Bistrica, Zirovnica itd.

Vrstni red ekip v rokometu:

a) učenci: Radovljica, P. Voranc — Jesenice, T. Čufar — Jesenice, Kranjska gora.

b) učenke: Kranjska gora,

Radovljica, T. Čufar — Jesenice.

Obe tekmovanji, rokomet v Radovljici in odbojka na Bledu, sta bili zelo dobro organizirani. Pohvalo za to zaslužita obe šoli gostiteljici — ki sta tudi pogostili tekmovalce — in učitelja telovadbe tovariša Albina Završnika in Slavko Pristov. Tekmovanje na Bledu je bilo na štirih igriščih in je bilo končano v nekaj več kot štirih urah. Na obeh tekmovanjih so sodili sodniki z izpitom iz ustrezne panoge in ni bilo nobenih ugovorov.

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

VPISUJE:

- v tehniško šolo strojne, elektriške, lesnoindustrijske in kemijske stroke
- v ekonomsko šolo
- v dveletno administrativno šolo
- v poklicno šolo kovinarske, elektro in avtomehanske stroke
- v I. in II. stopnjo osnovne šole za odrasle (5.—8. razred)
- za ljubljansko območje bo odprt tudi popoldanski oddelek osnovne in ekonomske šole.

VPISUJE TUDI V TEČAJE:

- v začetni knjigovodski tečaj
 - v tečaj analitične evidence
 - v tečaj finančnega knjigovodstva
 - v tečaj tehniškega risanja
 - v jezikovne tečaje slovenščine, nemščine in italijanščine
 - v tečaj za skladiščnike
 - v tečaj za varnost pri delu
 - v tečaj za predelavce in kontrolorje v kovinski stroki
 - po dogovoru organizira za potrebe podjetij izpopolnjevalne tečaje
- Kandidatom je s plačilom šolnine zagotovljeno tudi do sto ur seminarskega pouka.

VPISOVANJE TRAJA DO 30. SEPTEMBRA 1967

Dopisna oblika, kombinirana z občasnimi seminarji, je primerna za vsakogar, ker šolanje ni vezano na čas in kraj.

Pojasnila daje Dopisna delavska univerza, Ljubljana, Parmova 39, tel. 316-043, 312-141 vsak dan dopoldne, ob torkih tudi popoldne.

Ce želite pismena navodila in program, priložite za odgovor znamke v vrednosti 1,80.— N din.

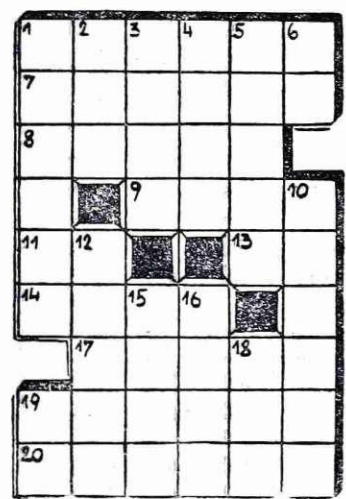
UČENKARSKI KOTIČEK

KRIZANKA

Vodoravno: 1. direktor gošpodarsko - računskega sektorja, 7. mesto v Turčiji ob Marici, 8. umetna vodna pot, prekop, 9. vrsta žita, ki ga največ uporabljajo za hrano živini, 11. oranje, 13.

12. narodni heroj (Ivo Lola), 15. nevestina oprema, 16. vodja špedicije na Javorniku, 18. okrajšano moško ime, 19. kemični simbol za svinec. — jn

okrajšava za »tovarniški komite«, 14. vodna žival, 17. znamka žganih pijač, 19. nekdanji jugoslovanski teniški reprezentant, 20. vrtni škodljivec.

Navpično: 1. predstojnik univerze, 2. žensko ime, 3. alkoholna pijača, 4. značaj, 5. posebno gosta tkanina, ki jo uporabljajo za blazine, 6. začetnici bivšega predsednika zvezne ljudske skupščine, 10. vrsta goloba,

Anekdoti

Izobražena dama, ki je slišala, da piše Rousseau svoje »Izpovedi«, je filozofa vprašala, kaj bo knjiga vsebovala.

»Madame«, ji je ta odvrnil, »vse slabo, kar vem o sebi, in vse dobro, kar vem o drugih.«

»No, potem pa knjiga ne bo obsežna,« je duhovito pripomnila.

*

Slavni pesnik Thomas Moore se je rodil v zelo skromnih razmerah, vendar se svojega rojstva ni nikoli sramoval. Ko ga je v klubu plemenitaš vprašal, če je bil njegov oče res samo trgovec, je Moore pritrdil. Lord se je namrdnil:

»Le zakaj niste tudi vi postal trgovec?«

Pesnik se je posmešnil:

»Oprostite, mylord, ali je bil vaš oče res dobro vzgojen gentleman?«

»Seveda,« je pritrdil lord.

»No, in zakaj niste tudi vi to postal?«

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

3. in 4. junija francoski CS film KUPE ZA MORILCE, ob 17. in 19. uri.

5. junija ameriški barvni film TARZANOVA NAJVEČJA PUSTOLOVSCINA, ob 17. in 19. uri.

6. in 7. junija španski barvni film MEHANIČNI KLA VIRJI, ob 17. in 19. uri.

8. junija ameriški film ODRED SMRTI, ob 17. in 19. uri.

9. junija indijski film SVETLOBA V TEMI, ob 17. in 19. uri.

10. junija špan. ital. barvni CS film MASČEVANJE V FUERTE CEDROSU, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

3. in 4. junija španski barvni film MEHANIČNI KLA VIRJI, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. junija francoski CS film KUPE ZA MORILCE, ob 18. in 20. uri.

7. junija ameriški film ODRED SMRTI, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. junija sovjetski film KRIŽANI MECI, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

3. junija franc. šved. film VOJNA JE KONČANA.

4. junija češki film ZAKON POD POGOJEM.

7. junija francoski CS film KUPE ZA MORILCE.

10. junija španski barvni film MEHANIČNI KLA VIRJI.

Kino DOVJE

3. junija češki film ZAKON POD POGOJEM.

4. junija franc. švedski film VOJNA JE KONČANA.

8. junija francoski CS film KUPE ZA MORILCE.

10. junija sovjetski film KRIŽANI MECI.

Kino KOROSKA BELA

3. junija sovjetski film KRIŽANI MECI.

4. junija ameriški CS film PRVA ZMAGA.

5. junija španski barvni film MEHANIČNI KLA VIRJI.

10. junija indijski film SVETLOST V TEMI.

Kino KRANJSKA GORA

3. junija ameriški CS film PRVA ZMAGA.

4. junija sovjetski film KRIŽANI MECI.

8. junija španski barvni film MEHANIČNI KLA VIRJI.

9. in 10. junija francoski CS film KUPE ZA MORILCE.

MALOPRODAJNE CENE NEKATERIH POLJEDELJSKO PREHRAMBENIH ARTIKLOV NA DAN 30.5.1967

ARTIKEL	Enota mere	Zarja — tržnica	Rožca pri Čufarju	Živila Kr. gora	Delikatosa na Prešer. cesti	Delikatosa Mojstrana
Krompir nov	kg	310	240	250	248	—
Cebula	kg	450	420, 670	400, 750	398	397
Cesen	kg	620	620	600	—	620
Korenček rdeč	kg	900	900	700	—	753
Zelje v glavah	kg	220	200	230	223	223
Paradižnik	kg	—	600	530	—	—
Grah	kg	320	340	350	350	—
Špinača	kg	300	—	220	—	—
Por	kg	300	—	—	—	—
Bučke	kg	—	440	600	—	—
Zelena solata	kg	420	440	420	420	397, 419
Koleraba	kg	450	460	—	—	460
Kumare	kg	780	—	—	—	—
Češnje	kg	320	390	400	396	397
Vrtne jagode	kg	830	820	750	620	—
Banane	kg	530	520	520	—	580
Limone	kg	440	470	450	450	480
Pomaranče	kg	300, 470	400	420	440	438
Kokošja jajčka kom.	49	41, 43	46	45	45	45

Ponudba sadja in povrtnine se je v tem tednu v primerjavi s predpreteklim nekoliko zboljšala. V prodaji je že več sezonskih artiklov kot so: paradižnik, kumare, bučke, vrtne jagode in češnje. Kljub boljši ponudbi pa so cene tem pridelkom še precej visoke. Kvaliteta artiklov, zlasti češenj in jagod ni najboljša. Na tržnici so zasebni proizvajalci na dan opazovanja prodajali samo češnje po 360 in 380.— S din za kg in razne sadike.

OBVESTILO

TVD PARTIZAN Jesenice potrebuje za vse štiri izmene v času od 30.6. do 30.9. 1967 za tabor v Baški na otoku Krku več žensk, ki so vešče kuhanja. Prijavijo se lahko za eno ali več izmen. Izmena traja 14 dni.

Interesentke, ki so pripravljene sodelovati, naj se javijo v ponedeljek, 5. ali 12. junija od 19. do 20. ure v pisarni TVD Partizana Jesenice zaradi dogovora in pogojev.

Uprava

VABILO

V ponedeljek, 5. junija, bo ob 20. uri v gledališču Tone Čufar na Jesenicah

KONCERT

- moškega zbora Društva upokojencev Jesenice
- moškega zbora MARTINARJEV
- komornega zbora DPD Svobode Tone Čufar in
- ZDRUŽENEGA MOŠKEGA ZBORA

Na programu so narodne, partizanske in umetne pesmi.

VABIJO ZDRUŽENI PEVCI

JUBILANTI 50-LETNIKI

V juniju bodo praznovali 50. rojstni dan naslednji sodelavci: MIRKO KALAN, promet — 10. junija; ALOJZ FELC, martinarna — 12. junija; PETER KLAJŽAR, konstrukcijska delavnica — 26. junija; PAVEL SMOLEJ, Javornik II, prog — 29. junija in ALOJZ MANDELJC, gradbene delavnice — 30. junija.

Čestitamo!

Gledališče

NEDELJA — 4. junij

Ob 20. uri in O. L. Fischer: PROSTI DAN — zadnja večerna predstava — IZVEN

PONEDELJEK — 5. junij

Ob 20. uri: KONCERT ZDRUŽENIH PEVSKIH ZBOROV

ČETRTEK — 8. junij

Ob 17. in 20. uri J. Douglas: NAŠA LJUBA FAMILIJA, komedija — gostovanje Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane. Ob 17. uri je predstava za šolo in IZVEN, ob 20. uri za ABONMA CETRTEK (namesto KAPITANA PIPELFOXA)

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta

STEFANA KOKOTA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili do njegovega zadnjega doma, darovalcem vencev in cvetja ter pevcem za ganljive žalostinke.

Zahvalo dolgujem tov. Silvi Mahnetovi, predstavnici SZDL in Francu Zupanu za ganljive poslovilne besede, sosedom, prijateljem in znancom za nesebično pomoč ter vsem, ki so sočustvovali z nami in počastili spomin pokojnika. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoča hčerka Marija Treven z družino

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA SUSTARJA

upokojenca iz Mojstrane se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v težkih urah pomagali. Zahvaljujem se vsem sosedom, še prav posebno pa smo dolžni zahvalo Mrkovim.

Zahvaljujem se organizaciji Zveze borcev za zadnji pozdrav, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem tistim, ki so našega dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem se prav posebno njegovim delovnim tovarišem z gradbenega oddelka — tesarjem železarne Jesenice za venec in za iskreno izrečeno sožalje.

Zalujoči: žena Ana, hčerka Vida z družino, sin Matevž z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gradbenega vzdrževanja in sodelavcem iz tesarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla. Hkrati želim svojim sodelavcem še veliko delovnih uspehov na delovnih mestih.

Alojz Gregori tesarna

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru plavža se priščno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Janez Kovačič plavž

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža in očeta

JAKOBA POTOCNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nama v dneh težke izgube stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter spremili pokojnika na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem prim. dr. Brandstetterju, sobnim zdravnikom ter strežnemu osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice za vso skrb in nego. Hvala tudi dr. Čehu ter dr. Trampušu za zdravljenje.

Iskrena hvala tudi njegovim prijateljem, sodelavcem ter kolektivu vzdrževanja Javornik za venec in denarno pomoč. Tov. Tušarju se zahvaljujem za poslovilne besede ob odprtem grobu ter javorniški godbi za žalostinke.

Lepa hvala tudi vsem bivšim sosedom, sostanovalcu Jenkotu za vso pomoč ter vsem lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zalujoča žena Terezija, sin Dušan ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

FERDINANDA HOJAKA

se zahvaljujem vsem, ki so bili v dnevih žalosti z nami, nam nudili pomoč, izrekli sožalje in z nami sočustvovali. Zahvaljujem se darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Marčiču in dr. Čehu za zdravljenje v času bolezni. Iskrena hvala tov. Lotriču, predsedniku Svobode Hrušica in tov. Lenarju iz DE promet za poslovilne besede ob pokojnikovem odprtem grobu.

Zahvaljujem se godbi na pihal Svobode Hrušice in pevcem društva upokojencev za žalostinke, kakor tudi vsem lastnikom osebnih avtomobilov.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žena Marija in sin Janez v imenu vsega sorodstva

ŽELEZAR

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železarna Jesenice. Telefon int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.